

زبدة التواريخ بالسنة خري

حافظ ابرو

جزء دوم از ربع چهارم مجمع التواريخ السلطانية

(از مرگ امير تيمور گورکان تا زخم خوردن ميرزا شاهرخ)

شامل وقایع سال های ۸۰۷ تا ۸۳۰ هـ.ق

سرشناسه	: حافظ ابرو، عبدالله بن لطف الله، ۸۳۴ - ۷۶۳ ه.ق.
عنوان و نام پدیدآور	: زبده التواریخ بایسنغری : جزء دوم از ربع چهارم مجمع التواریخ السلطانیه (از مرگ امیر تیمور گورکان تا زخم خوردن میرزا شاهرخ) شامل وقایع سالهای ۸۰۷ تا ۸۳ ه.ق / نویسنده حافظ ابرو؛ به کوشش محسن فاتحی؛ براساس نسخه سیدکمال حاج سیدجوادی.
مشخصات نشر	: تهران : آماره ، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۹۰۰ ص.
شابک	: 978-622-732618-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: بالای عنوان : متن ویراسته و شرح کامل. کتابنامه:ص. ۸۶۳-۸۸۳.
عنوان دیگر	: جزء دوم از ربع چهارم مجمع التواریخ السلطانیه (از مرگ امیر تیمور گورکان تا زخم خوردن میرزا شاهرخ) شامل وقایع سالهای ۸۰۷ تا ۸۳ ه.ق.
عنوان دیگر	: متن ویراسته و شرح کامل.
موضوع	: ایران -- تاریخ -- تیموریان، ۷۷۱ - ۹۱۱ ق. -- 1370 - 1505 -- Timurids -- History -- Iran
موضوع	: ایران -- تاریخ -- قرن ۸ - ۹ ق. -- 14 - 15th centuries -- History -- Iran
شناسه افزوده	: فاتحی، محسن، ۱۳۵۶-، گردآورنده
شناسه افزوده	: حاج سیدجوادی، سیدکمال، ۱۳۳۰-، مصحح
رده بندی کنگره	: DSR1086
رده بندی دیوبی	: ۰۶۶/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۴۴۷۹۷۳

زبدة التواريخ بالسنة العري

حافظ ابرو

جزء دوم از ربع چهارم مجمع التواريخ السلطانية

(از مرگ اميرتيمورگورکان تا زخم خوردن ميرزا شاهرخ)

شامل وقایع سال‌های ۸۰۷ تا ۸۳۰ هـ.ق

به کوشش

محسن فاتحی

بر اساس نسخه دکتري سيدکمال حاج سيدجوادی

با مقدمه‌ای از دکتري محمد شهری

نشره‌آماره
Nashre Amareh, MMXXIII

عنوان کتاب: **زُبْدَةُ التَّوَارِيخِ بَاسِنغَرِي**؛ جزء دوم از ربع چهارم مجمع التواریخ السلطانیة (از مرگ امیر تیمور گورکان تا زخم خوردن میرزا شاهرخ) شامل وقایع سال‌های ۸۰۷ تا ۸۳۰ ه.ق.

نویسنده: حافظ ابرو

ویراسته و شرح کامل از: محسن فاتحی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۲۶-۱۸-۵

نوبت چاپ: دوم، سال چاپ: ۱۴۰۲

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

ش تمامی حقوق چاپ و نشر برای نشر آماره محفوظ است.

دفتر مرکزی نشر آماره: تهران، میدان انقلاب، خیابان انقلاب، ابتدای خیابان دوازده فروردین،

پلاک ۳۱۶، واحد ۴ تلفن ۰۹۳۶۸۷۶۴۳۹۱.

برای آگاهی از اطلاعات بیشتر به وب سایت نشر آماره مراجعه کنید:

www.nashreamareh.ir

قیمت: ۵۲۰ هزار تومان

«اما بعد، این ربع رابع است از ارباع کتابی که به فرمان حضرت امیر
و امیرزاده جوانبخت بایسنغر بهادر جمع کرده می‌آید و این ربع را
زبدة التواریخ بایسنگری نام نهاد.»

تقدیم به پدرم

مغرور و بلندهمتی که دادِ مردانگی داد و رفت.

م.ف

توجه:

به دلیل طولانی بودن برخی از پاورقی‌ها در برخی از صفحه‌ها، شماره پاورقی‌ها در آن صفحه‌ها مجدداً از "یک" شروع شده و توضیح آن به صفحه بعد منتقل شده است.

مقدمه

کسی به درستی نمی‌داند، آن بامداد که خورشید رخشان خراسان در روستای کوچک بهدادین خواب طلوع کرد و برای نخستین بار بر تن عبدالله پرتوافکند، صبح چه روزی در تاریخ بوده است. عبدالله فرزند لطف‌الله تا روزگاری که تمامی خاک ماوراءالنهر و خراسان به سال ۷۸۱ هجری مسخر امیر تیمور گورکان شد، آن قدری از معقول و منقول آموخته بود که نخستین قدم‌های ورود به حرفه کتابت دستگاه این پادشاه جهانگشای را بردارد. او ملتزم رکاب شد و از نزدیک هجوم تندباد سرنوشت را از زادگاهش تا اقصای جایی که سم ستوران صاحبقرانی روفتند، دید و شنید و وقتی تیمور در سال ۷۹۵ هجری بغداد را گشود و مولانا نظام‌الدین شامی یقین دانست که «آن حضرت مؤید من عندالله است»^۱، به آن جایگاهی رسید که از قاهر فاجر روزگارش خاطره نقل کند؛ که هنگام نشستن تیمور بر کشتی سلطان احمد جلایر و عبور از دجله «از حضرت صاحب‌قران شنیدم که در آن روز تقصیری واقع شد. اگر همان ساعت در آب می‌راندم، هرآینه سلطان احمد به دست می‌آمد.»^۲

او به سال ۸۳۳ یا ۸۳۴ هجری درگذشته است و اگر هنگام مرگ حدود ۷۰ سالگی بوده باشد، مولودش در سال ۷۶۳ هجری و در این تاریخ فتح بغداد، ۳۲ ساله بوده و رفته رفته به جایگاه منیع منشی‌گری پادشاه وقت رسیده است.^۳

عبدالله بن لطف‌الله بن عبدالرشید که ملقب به حافظ ابرو شده بود تا هنگام مرگ تیمور در سال ۸۰۷ هجری، هم‌چنان در رکاب او بود و از نزدیک با شخصیت و منش میرزا شاهرخ، پسر کوچک امیر تیمور، آشنا شد. به همین دلیل پس از به قدرت رسیدن شاهرخ در هرات، به دستگاه او پیوست و تا آخر عمرش به کتابت مآثر آن «خاندان فلک‌اشتباه» مشغول بود. کتاب‌های ذیل

۱. عبدالرزاق سمرقندی، مطلع سعدین و مجمع بحرین، ج ۲ [ج ۱/دفتر دوم] ص ۶۷۶.

۲. همان. متذکر می‌شود که در این ویرایش همه جا مراد از مطلع سعدین ج ۱: ج ۱/دفتر اول، ج ۲: ج ۱/دفتر دوم، ج ۳: ج ۲/دفتر اول و ج ۴: ج ۲/دفتر دوم است.

۳. او کتاب مکتوباتش را در سال ۷۸۸ هجری در اردوی تیمور نوشته است، نک: ذیل جامع‌التواریخ رشیدی، ص

ظفرنامه شامی، تاریخ آل مظفر، جغرافیای حافظ ابرو و تاریخ سلاطین کرت از مهم‌ترین کتاب‌های این دوره از زندگانی اوست. نثر این کتاب‌ها «بسیار روان و عاری از تکلف است و نویسنده به قول خود» از دُرر الفاظ و دقایق معانی نصیبی کامل و حظی شامل ندارد و از استعارات غریب و تشبیهات عجیب که وجوه محاسن کلام است بی‌بهره مانده» و به هر حال او خلاف مورخان که پیش از وی در قرن هفتم و هشتم سرگرم کار بودند در تألیف کتاب‌هایش نثر منشیانه متکلف ندارد و ساده‌نویسی است.^۱

حافظ ابرو در سال ۸۲۶ هجری، هشت سال پیش از درگذشتش - که در اوج پختگی بود- به اشارت «حضرت غیاث‌الحق و الدین بایسنغر بهادرخان»، فرزند گرانقدر و هنرمند شاهرخ، به جمع‌آوری تاریخی معظم از ابتدای آفرینش بشر تا روزگار «حضرت سلطنت شکاری شاهرخی» مشغول و مأمور شد. او نام این کتاب بزرگ را «مجمع التواریخ سلطانیه» گذاشت و آن را به چهار ربع تقسیم کرد:

ربع اول: از آغاز آفرینش تا دوره پیامبر (ص)

ربع دوم: تاریخ زندگانی پیامبر تا آخر خلافت عباسیان

ربع سوم: تاریخ پادشاهان و ملوک (از صفاریان تا قراختائیان)

ربع چهارم: به نام زبده التواریخ بایسنغری که شامل دو بخش است؛ بخش نخست شامل تاریخ ایران از تولد تیمور در ۷۳۶ هجری تا مرگ او در ۸۰۷ هجری و بخش دوم شامل تاریخ برتخت نشستن شاهرخ در سال ۸۰۷ هجری تا کارد خوردن او بیرون جامع هرات در سال ۸۳۰ هجری می‌شود.

آن چه اکنون پیش روی شماست، در واقع همین بخش اخیر، یعنی جزء دوم از ربع چهارم است. در روزگار حافظ ابرو این دو بخش از یک‌دیگر مجزا بوده و سپس در یک مجلد به نام زبده التواریخ گرد آمده‌اند. جزء دوم این کتاب در سال ۱۳۷۲ با مقدمه مبسوط و تصحیح و تعلیقات آقای دکتر سیدکمال حاج سیدجوادی منتشر شد و سپس در سال ۱۳۸۰ حضرت ایشان، این جزء را همراه جزء اول با نام «زبده التواریخ حافظ ابرو» در چهار جلد منتشر کردند.^۲

۱. ذبیح‌الله صفا، تاریخ ادبیات در ایران، ج ۴/۴۸۹. این نظر استاد ذبیح‌الله صفا بیش‌تر معطوف به همان کارهای برشمرده است و کم‌تر مصداق حال زبده التواریخ می‌شود.

۲. این چهار جلد سپس در سال ۱۳۹۵ توسط انتشارات اساطیر بدون تغییر چاپ شد.

و اما بعد، آن چه سبب جسارت این قلم به ویرایش مجدد جزء دوم رابع زبدة التواریخ شد، نخست ارزش زیاد این بخش از کتاب در مقایسه با بخش نخست آن و دوم وجود پاره‌ای اشتباهات چاپی و استحسانات و غیره، که ذکر آن موجب اطاله کلام است و خواننده در حواشی کتاب آن‌ها را درخواهد یافت، می‌باشد.^۱ برای نمونه تعدادی از موارد شاذ چاپ‌های پیشین براین قرار است:^۲

پیرعلی تاز (۷۶/۲۱): او کشنده خلیل سلطان بهادر نیست، بلکه در سال ۸۰۹ هجری برامیرزاده پیرمحمدبن جهانگیر شورید و او را به قتل رساند.

اقالت عثرت (۷۷/۲۲): صحیح آن «اقالت عثرت» است.

سلطان علی سبزواری (۸۱/۲۵): او پسر امیر وجیه‌الدین مسعود سبزواری که دومین حاکم سربرداری بود نیست، بلکه فرزند خواجه مسعود سبزواری - خواهرزاده علی مؤید سربرداری آخرین امیر سربداران - است.

مسعود سربرداری (۸۲/۲۶): او «ابن فضل‌الله ملقب به وجیه‌الدین برادر عبدالرزاق سربرداری» نیست، بلکه خواجه مسعود سبزواری است که به خدمت تیمور درآمد و قدر و منزلتی یافت.

مسرعان (۸۴/۲۸): معنی آن در متن «پیک تیزرفتار و قاصد» است و نه «شتابان و چالاک».

پیرپادشاه (۸۸/۳۱): او پسرلقمان پادشاه‌بن طغاتی‌مورخان است و نه برادرلقمان پادشاه.

بیکسی سلطان (۱۱۲/۴۳): بی کسی سلطان یا بیگی سلطان دختر امیرانشاه گورکان و همسر امیرزاده اسکندرین عمر شیخ بود و نه «بنت خضر خواجه اوغلان» پادشاه مغولستان.

سنه تسع و ثمانمائنه (۱۴۷/۸۴): صحیح آن «سنه سبع و ثمانمائنه» است.

می‌فشانند (۱۶۴/۱۰۲): اصح آن «می‌نشانند» است.

سهیل (۱۸۸/۱۳۳) صحیح آن «صهیل» است به معنای بانگ و شیهه اسب و نه «ستاره سهیل».

فیروزان (۲۲۵/۱۷۷): همان موضعی است که امروز دهستان «سهر و فیروزان» نامیده می‌شود و از توابع فلاورجان می‌باشد و نه «محلی در دو فرسخی جنوب شرقی شیراز».

۱. بخش بزرگی از اشتباهات چاپی و لغوی بدون اشاره، اصلاح شده است.

۲. عدد سمت راست شماره صفحه زبدة التواریخ چاپ اول سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در سال ۱۳۸۰ و عدد سمت چپ، شماره صفحه در همین کتاب است. این موارد شامل زبدة التواریخ چاپ انتشارات اساطیر نیز می‌شود.

نکته بسیار مهم این چاپ؛ حذف اشعار عربی و فارسی، القاب و عبارات‌های تکراری و تلخیص دو واقعه از متن ذیل وقایع سال ۸۱۱ هجری که توصیف جشن ختنه‌سوران بایسنغر و سال ۸۲۰ هجری که بیان ولادت علاءالدوله پسر بایسنغر است، می‌باشد. در هر دو مورد این وقایع، نویسنده در ذکر ممدوحش دچار طغیان قلم شده و معنی متن زیر کلمات ثقیل و عبارات‌های فخیم و توصیف‌های حجیم مستور مانده است. باقی کتاب بی‌تغییر و تبدیل حفظ شده است. در واقع هر کجا، شعر، مدح یا جمله‌ای دعایی بر مضمون متن بار نشده بلکه مکمل آن بوده است، آن عبارت حفظ شده است. واقعیت این است که زیب و زینت‌های ادبی کتاب و عنان‌ریز کردن قلم در ستایش ممدوح، در بسیاری موارد متن تاریخی اثر را به حاشیه رانده و ذکر وقایع را متأثر ساخته است. در حقیقت تصرفات و حذفیاتی که صورت گرفته صرفاً با هدف کشف متن تاریخی کتاب صورت گرفته است. از این رو به خواننده کتاب اطمینان داده می‌شود که متن پیش روی شما، گزیده یا تلخیص یا پیرایش زبده‌التواریخ نیست، بلکه صرفاً همان متنی می‌باشد که حافظ ابرو اگر می‌خواست بی‌واهمه از ظل ظلیل ممدوح یا رهایی از سنت‌های منشیانه تاریخ‌نویسی بنگارد، چنان‌که عبدالرزاق سمرقندی، میرخواند، خواند امیر و دیگران نگاشتند.

یادآور می‌شوم این جهد، برخاسته از آمال گروهی از دوستان و رفقایم در «حلقه مطالعات تاریخی جست» در دهمین سال فعالیت آن محسوب می‌شود.^۱ از ذکر خیر همه اعضای این گروه می‌گذرم و تنها به عرض ادب به دو نفر از آن‌ها؛ محمدعلی رضانی و احسان یوسفیان، که هم چنان امیدوار و پایدار، نور این محفل را فروزان نگاه داشته‌اند بسنده می‌کنم.

از استاد فرهیخته و گرامی، آقای دکتر محمد شهری سپاسگزارم که منت نهاده و مقدمه‌ای برای انتشار در این کتاب در اختیار ما قرار دادند. حسن ظن ایشان به حافظ ابرو، احاطه بر آثار این مورخ و صاحب‌نظر بودن در زبان و ادبیات فارسی و تاریخ ایران، در مقدمه فاضلان‌های که نوشته‌اند کاملاً به چشم می‌خورد. برای ایشان عمر با عزت آرزو مندم.

۱. حلقه مطالعات تاریخی جست (جست: جلسات سه شنبه‌های تاریخ‌خوانی) با هدف خوانش و واکاوی تاریخ معاصر ایران در ۲۹ تیرماه ۱۳۸۹ تشکیل شد. اعضای این گروه در دوره‌های مختلف، به غیر از بنده، عبارت بودند از: مهدی پژوم، یاسین وهابی، احسان یوسفیان، روح‌اله بادکوبه، جولان فرهادی، امیر شبتاب، ارسلان گوردزی، دکتر توحید علیزاده، دکتر مجتبی بیات، دکتر حسین حیدری، دکتر احسان جوانمرد، دکتر حسن پورسفر، دکتر محمدعلی رضانی و دکتر مرتضی قلیچ.

هم چنین از مدیریت محترم و فرهیخته نشر آماره، جناب آقای فرهاد نوع پرست سپاسگزارم که در این روزگار صعب، دست همت از آستین مناعت به در آورده و به چاپ و نشر آثار فخرم اهتمام می‌ورزند؛ به ایشان و همکارانشان دست مریزاد می‌گویم.

ضمن توضیح این نکته که مسئولیت واژه به واژه حواشی، توضیحات و ویرایش این کتاب بر عهده حقیر است، امیدوارم این کوشش گامی در راه معرفی بیش تر زبده التواریخ حافظ ابرو باشد و زمینه را برای چاپ‌های پاکیزه‌تری از این کتاب مستطاب فراهم آورد. همین جا فرصت را مغتنم می‌شمارم و از خوانندگان گرانمایه درخواست می‌کنم، اگر اشتباه یا ایرادی در کتاب یافتند، منت نهاده آن را از طریق نشر محترم آماره به اطلاع این بنده برسانند تا در چاپ‌های بعد اصلاح شود.

سخن آخر این‌که؛ در اخبار است که حافظ ابرو در سال ۸۳۴ هجری به هنگام بازگشت از آذربایجان در رکاب پادشاه وقت، شاهرخ میرزا، در زنجان درگذشت و همان جا در کنار مزار اخی ابوالفرج زنجان‌ی به خاک سپرده شد و پس از یکی دو قرن نه از مزار او نشانی ماند و نه از مزار اخی ابوالفرج. با این وجود شور و علاقه مردمان خواف خراسان به این شخصیت بزرگ، سبب شد که از همان روزگار آرامگاه او را در خواف بدانند و مزار او را هم چون مزار مقدسی گرامی بدانند. نگارنده به کرات شاهد این احترام عمیق پیرو جوان خواف به مکان حافظ ابرو بوده است. امیدوارم این مزار و آرزو، مورد وثوق اهل فرهنگ قرار بگیرد و قدرش به شایستگی گزارده شود.

فهرست مطالب

- وقایع سال ۸۰۷ هجری ۵۵
- حکایت رسیدنِ خبر واقعه به خراسان و جلوس بندگی حضرت سلطنتِ شعاری - حَلَدَ
 - ۵۷..... الله مُلْكَه و سُلْطَانَه -
 - مضمون کلماتی که خواص حضرت به عرض رسانیدند
 - ذکر احوال امرایی که در اردوی حضرت صاحبقرانی بودند و جلوسِ کریم جهان، خلیل سلطان بهادر به تخت سمرقند ۶۴
 - ذکر توجه حضرت سلطنت شعاری به جانب سمرقند و مرمت فرمودن شهر مبارک هرات ۶۸
 - مضمون رسالت ایلچی حضرت سلطنت شعاری به خلیل سلطان بهادر
 - مضمون رسالت ایلچی خلیل سلطان بهادر به حضرت سلطنت شعاری
 - مضمون کلمات حضرت سلطنت شعاری به خلیل سلطان بهادر
 - ذکر باغی‌گری سلطان علی سبزواری و رفتن امیر سعید خواجه و لشکرها بدان طرف و جنگ پیرک پادشاه و هزیمت شدن او ۸۲
 - ذکر احوال امیرزاده امیرانشاه بهادر و فرزندان او؛ ابابکرو عمر بهادران بعد از وفات حضرت صاحبقرانی ۹۰
 - ذکر مخالفت امیر جهانشاه بن چاکو و کشته شدن او و کیفیت آن ۹۶
 - ذکر فرزندان امیرزاده اعظم عمر شیخ بهادر و قضایایی که بعد از وفات حضرت صاحبقرانی در ممالک فارس و عراق عجم به وقوع پیوست ۱۰۲
 - کلماتی که امیرزاده پیرمحمد به امرا گفت
 - مضمون مکتوبی که امیرزاده پیرمحمد به حضرت سلطنت شعاری نوشت
 - جواب حضرت سلطنت شعاری به امیرزاده پیرمحمد بهادر
 - مضمون رسالت ایلچی امیرزاده اسکندر به امیرزاده پیرمحمد
 - مضمون مکتوب امیرزاده پیرمحمد به امیرزاده اسکندر
 - پیغام امیرزاده رستم به امیرزاده پیرمحمد در مورد امیر سعید برلاس
 - حکایت فرزندان امیرزاده جهانگیرین امیر صاحبقران بعد از واقعه حضرت صاحبقرانی ۱۱۶

- وقایع سال ۸۰۸ هجری ۱۱۸
- حکایت تتمه قضایایی که در خراسانات به ظهور آمد و به وقوع پیوست ۱۱۹
 - مضمون مکتوب حضرت سلطنت شعاری به امیرزاده امیرانشاه گورکان
 - جواب امیرزاده امیرانشاه گورکان به حضرت سلطنت شعاری
 - عرضه داشت امیرسعید خواجه و امیرمضرب بهادر به امیرزاده امیرانشاه
 - ذکرآن چه درین سالِ سنه ثمان و ثمانمائه در ممالک عراق و آذربایجان واقع شد ۱۲۴
 - ذکر احوال و اوضاع امیرزاده ابابکر بهادر بعد ازین قضایا و محاکا ۱۳۴
 - ذکر رسیدن امیرزاده ابابکر بهادر به تبریز ۱۳۶
 - ذکر توجه امیرزاده عمر به طرف اصفهان و فارس ۱۳۸
 - آن چه امیرزاده عمر با امیرزاده رستم گفت
 - جنگ امیرزادگان عمر، رستم، اسکندر و پیرمحمد با امیرزاده ابابکر در حدود درگزین
 - حکایات و قضایایی که در این سالِ سنه ثمان و ثمانمائه در خراسان به وقوع پیوست، ذکر کشته شدن سلطان حسین و سبب آن ۱۴۴
 - سخنان امرا و ارکان دولت و اعیان در باب امیرزاده سلطان حسین
 - ذکر مخالفت و یاغی گری امیرزاده سلیمان شاه ۱۵۱
 - مضمون رسالت امیر عبدالصمد پیش امیر سلیمان شاه
 - پاسخ امیر سلیمان شاه به پیغام بندگی حضرت سلطنت شعاری
 - ذکر قضایایی که در این سالِ سنه ثمان و ثمانمائه بعضی در خراسان و بعضی در ماوراءالنهر به وقوع پیوست و حرب امیرزاده پیرمحمد بن جهانگیر با امیرزاده خلیل سلطان بهادر، حکایت توجه امیرزاده الغ بیک گورکان به جانب اندخود و شبورغان ۱۵۸
 - حکایت محاربه امیرزاده پیرمحمد و امیرزاده کریم خلیل سلطان بهادر ۱۶۰
 - عرضه داشت خلیل سلطان بهادر به حضرت سلطنت شعاری
 - پاسخ حضرت سلطنت شعاری به خلیل سلطان بهادر
 - ذکر مخالفت امیرسعید خواجه بن شیخ علی بهادر ۱۶۷

- وقایع سال ۸۰۹ هجری ۱۷۲
- ذکر حوادث و وقایع سنه تسع و ثمانمائه و توجه بندگی حضرت با لشکرها به جانب طوس و مشهد مقدس ۱۷۲
 - رسیدن نوکر امیرزاده عمر بهادر
 - مکتوب حضرت سلطنت شعاری به پیرپادشاه در مورد امیر سعید خواجه
 - ذکر شکاری که در آن نواحی کردند ۱۸۰
 - ذکر رسیدن امیرزاده عمر بهادر پیش بندگی حضرت سلطنت شعاری ۱۸۳
 - عرضه داشت پیرپادشاه به حضرت سلطنت شعاری
 - ذکر جنگ مازندران و انهزام پیرپادشاه و امیر سعید خواجه بهادر ۱۸۵
 - ذکر تفویض ممالک مازندران به امیرزاده عمر و خراسان به امیرزاده الغ بیک بهادر گورکان ۱۹۱
 - ذکر شهید شدن امیرزاده پیرمحمد بن جهانگیر بر دست پیرعلی تاز لعین ۱۹۴
 - ذکر مخالفت امیرزاده عمر بهادر بن امیرزاده امیرانشاه بهادر با حضرت سلطنت شعاری ۲۰۰
 - مکتوب امیر شاه ملک به حضرت سلطنت شعاری در مورد مخالفت امیرزاده عمر
 - ذکر فرستادن لشکر به جانب غور و غوریان ۲۰۷
 - درخواست امرا و نواب از حضرت سلطنت شعاری به جهت فسخ عزیمت غور
 - تحویل امیرزاده عمر بهادر از سرای غور به دارالقرار
 - عرضه داشت امرا در مورد غوریان
 - ذکر واقعات و حالاتی که هم در این سنه تسع و ثمانمائه در آذربایجان و عراق به وقوع پیوست ۲۱۳
 - بازگشت امیر شیخ ابراهیم از تبریز به شروان
 - درآمدن سلطان احمد به تبریز
 - جنگ امیرزاده امیرانشاه و امیرزاده ابابکر با امیر قرایوسف ترکمان
 - ذکر عاصی شدن بیان قوچین و قتل او ۲۲۰
 - فروگرفتن امرا در طوی دختر توکل ارس بوقا به دست امیرزاده ابابکر

- احوالی که در این سال سنه تسع و ثمانمائه میان فرزندان امیرزاده عمر شیخ بهادر و فارس و عراق و کرمان واقع گشت، ذکر توجه امیرزاده اسکندر به جانب کرمان و مراجعت او به طرف یزد ۲۲۲
- فرار امیرزاده اسکندر از چارده طبس به صوب اصفهان
- جنگ امیرزاده رستم و امیرزاده اسکندر با امیرزاده پیرمحمد در گذارهای آب شیراز
- تاخت سپاه اصفهان بر صوب گرمسیرات شیراز به عزم تاراج
- وقایع سال ۸۱۰ هجری ۲۳۴
- حکایت توجه رایات همایون حضرت سلطنت شعاری به جانب بلخ ۲۳۵
- تعمیر قلعه هندوان بلخ
- حکایت توجه حضرت سلطنت شعاری به جانب مازندران کرت ثانی ۲۴۲
- پیغام امیرزاده الغبیک به حضرت سلطنت شعاری در مورد پیرپادشاه
- پیغام حضرت شعاری به امیرزاده پیرمحمد در مورد امیرزاده اسکندر
- خبر فرار پیرپادشاه به جانب رستمدار
- ذکر احوال مخالفت امیر جهان ملک بن ملک و جمعی که با او متفق شدند و مآل ایشان ۲۵۱
- حکایت مفردی که خواجه غیاث الدین سالار پرداخته بود
- ذکر آمدن پیرعلی تاز نابکار کرت دیگر و منهزم شدن و به قتل رسیدن او ۲۵۸
- ذکر وقایعی که در این سال هشتصد و ده در فارس و عراق عجم به وقوع پیوست و حادث شد ۲۵۹
- هزیمت شدن امیرزاده رستم و امیرزاده اسکندر از امیرزاده پیرمحمد و فتح اصفهان
- ذکر امیرزاده ابابکر و جنگ او با امیر یوسف و کشته شدن امیرزاده سعید شهید مرحوم
- مغفور امیرزاده امیرانشاه گورکان ۲۶۴
- مسخر شدن ولایت رودبار و دیلمان و قلعه لمبسر به دست سیدرضا کیا
- حکایت سلطان احمد و بغداد در این سال هشتصد و ده هجری ۲۷۳

- وقایع سال ۸۱۱ هجری ۲۷۴
- و در این سال جشن و طوی ختن شهزاده جهان و جهانیان بایسنغرخان بود در شهر
 - ۲۷۵ هرات و امیرزاده جوانبخت جوکی بهادر
 - ذکر امیرزاده ابابکر بهادر بعد از آن که امیرزاده اعظم امیرانشاه گورکان شهادت یافت و
 - ۲۷۷ ترکمانان بر آن بلاد مستولی شدند و امیر یوسف استیلا یافت
 - عزیمت امیرزاده ابابکر به سوی کرمان و فرار به صوب سیستان
 - ذکر توجه حضرت سلطنت شعاری به طرف سجستان و نیمروز ۲۸۰
 - فتح قلعه فراه و تسلیم شدن شاه اسکندرینالتکین
 - مکتوب حضرت سلطنت شعاری به شاه قطب الدین
 - فتح قلعه اوک به مدد چاخیان
 - تخریب بندها و سدهای کهن سیستان
 - ذکر رسیدن ایلچیان ختای کرت اول ۲۹۵
 - ذکر توجه حضرت سلطنت شعاری به بیلاق بادغیس و از آن جا به عزیمت ماوراءالنهر و
 - توابع آن ۲۹۶
 - ذکر احوالی که در این سال در ماوراءالنهر به وقوع پیوسته ۲۹۸
 - گرفتار شدن خلیل سلطان بهادر به دست امیر خدایداد حسینی
 - پیغام امیر خدایداد به حضرت سلطنت شعاری و پاسخ آن
 - مسخر شدن سمرقند به دست حضرت سلطنت شعاری
 - ذکر قضایایی که در فارس و عراق در این سال احدی عشر و ثمانمائه به وقوع پیوسته
 - است و حادث شده است ۳۰۴
 - لشکر کشیدن امیرزاده پیرمحمد به صوب خوزستان و منخرط گردانیدن آن
 - ولایت در دیوان فارس
 - ذکر امیرزاده جوانبخت اسکندر در این سال و احوال او ۳۰۶
 - دچار خوردن امیرزاده اسکندر در حوالی اوزکند و بازگشت به شیراز
 - مکتوب حضرت سلطنت شعاری به امیرزاده پیرمحمد در باب سفارش
 - امیرزاده اسکندر
 - ذکر احوال سلطان احمد جلایر در این سال سنه احدی عشر و ثمانمائه و قضایایی که در
 - طرف بغداد و آن نواحی در خوزستان واقع شد ۳۱۱

- مسخر شدن خوزستان به دست سلطان احمد جلایر
- مقاومت و مرگ مولانا قطب الدین، قاضی رامهرمزد در برابر سپاه بغداد
- ذکر مخالفت سلطان علاء الدوله با پدرش سلطان احمد و رفتن به جانب تبریز و مآل حال و کار او..... ۳۱۳
- مضمون مکتوب امیر قرايوسف ترکمان به ملک عزالدین شیر در باب علاء الدوله پسر سلطان احمد
- مقید شدن علاء الدوله در قلعه عبدالجواز
- وقایع سال ۸۱۲ هجری ۳۱۶
- تتمه حکایات و احوالی که در این سال در ماوراءالنهر به وقوع و حدوث پیوست ۳۱۷
- پیغام حضرت سلطنت شعاری به امیر خدایداد و پاسخ او
- ذکر توجه بندگی حضرت به جانب ولایت مغولستان و کشته شدن امیر خدایداد ۳۱۸
- کشته شدن امیر خدایداد به دست شمع جهان پسر خضر خواجه اوغلان
- ذکر تفویض ممالک اوزکند به امیرزاده جوانبخت احمد میرک بهادر ۳۲۰
- بازگشت امیر شیخ نورالدین به جانب ولایت خود
- ذکر آمدن امیرزاده خلیل سلطان بهادر پیش بندگی حضرت سلطان السلاطین شاهرخ بهادر..... ۳۲۲
- پیغام حضرت سلطنت شعاری به امیر شیخ نورالدین در باب مسامحت او در آمدن به اردوی همایون و پاسخ او
- سوگند حضرت سلطنت شعاری به یک دلی با خلیل سلطان بهادر و قصد جان او نکردن
- ذکر تفویض ممالک ماوراءالنهر و ترکستان به امیر و امیرزاده اعظم مغیث الحق و الدنیا الغبیک گورکان ۳۲۵
- نصیحت نامه حضرت سلطنت شعاری به امیرزاده الغبیک گورکان
- ذکر تفویض ولایت طخارستان و توابع آن به امیرزاده پیروزبخت محمد جهانگیرین امیرزاده محمد سلطان ۳۳۲
- نصیحت نامه حضرت سلطنت شعاری به امیرزاده محمد جهانگیر

- ذکر تفویض ولایت قندهار و کابل به امیرزاده قیدوبن امیرزاده پیرمحمد بهادرین امیرزاده اعظم جهانگیربهادر..... ۳۳۳
- نصیحت نامه حضرت سلطنت شعاری به امیرزاده قیدو بهادر
- ذکر تفویض ممالک بلخ و طخارستان با توابع و مضافات آن به امیرزاده اعظم عدل ابراهیم سلطان - خلدالله ملکه- ۳۳۵
- نصیحت نامه حضرت سلطنت شعاری به امیرزاده ابراهیم سلطان
- ذکر کشته شدن سلطان علی بن پیرپادشاه بن لقمان بن طغاتی مورخان - غفرالله لهم- ۳۳۷
- ذکر آمدن امیرعلی کیا از ساری پیش بندگی حضرت سلطنت شعاری و باز او را به ولایت اورسانیدن ۳۴۰
- مضمون مکتوب و پیغام حضرت سلطنت شعاری به سیدمرتضی برادر امیر سیدعلی کیا
- ذکر آمدن نیکی شاه از بدخشان و رسیدن ایلچیان از ممالک تهماق به تهنیت فتح ممالک ماوراءالنهر ۳۴۳
- مضمون مکتوب حاکمان دشت قفقاق و ممالک اوزبک به تهنیت مسخر شدن ماوراءالنهر
- طلب دختر امیرادکو جهت امیرزاده جوکی بهادر
- ذکر فرستادن شیخ زین الدین به سجستان و نیمروز ۳۴۵
- درخواست حکام سیستان جهت وساطت شیخ زین الدین خوافی
- شفاعت شیخ زین الدین حکام سیستان را
- ذکر آبادان گردانیدن شهر مرو ۳۴۸
- ذکر وقایعی که در این سال هشتصد و دوازده در فارس و عراق واقع شد، حکایت و خبر شهادت امیرزاده سعید شهید پیرمحمد بهادر و جلوس اسکندر بهادر ۳۵۲
- قتل امیرزاده پیرمحمد به دست خواجه حسین شربت دار در منزل دوچاهه
- تصرف مملکت فارس به دست امیرزاده اسکندر
- جنگ امیرزاده اسکندر با سلطان معتصم در اصفهان و مرگ سلطان معتصم
- بازگشت امیرزاده رستم به اصفهان با کمک قاضی احمد صاعدی
- تسخیر مملکت یزد به دست امیرزاده اسکندر
- عرضه داشت امیرزاده اسکندر به حضرت سلطنت شعاری

- نصیحت نامه حضرت سلطنت شعاری به امیرزاده اسکندر
- ذکر فرستادن امیرزاده خلیل سلطان بهادر به جانب عراق ۳۶۲
- ذکر احوالی که در این سال هشتصد و دوازده در بغداد و عراق عجم واقع شد به نسبت سلطان احمد بن سلطان اوئیس بهادرخان ۳۶۳
- حرکت سلطان احمد به صوب سلطانیه
- شورش اوئیس - منسوب به فرزندی سلطان احمد - در بغداد و بازگشت سلطان احمد به بغداد
- ذکر احوال آذربایجان و امیر یوسف در این سال اثنی عشر و ثمانمائه هجری نبوی ۳۶۵
- هزیمت شدن امیر قراعثمان از امیر قرایوسف ترکمان در صحرای موش
- تصرف قلعه ماردین
- فتح شهر ارزجان و اعطای حکومت آن به ناصرالدین پیر عمر
- وقایع سال ۸۱۳ هجری ۳۷۰
- در مُفْتَح این سال عزیمت حضرت سلطنت شعاری بود به جانب ماوراءالنهر ۳۷۱
- خبر یاغی شدن امیر شیخ نورالدین و حمله به سمرقند و شکست امیر شاه ملک از وی
- مکتوب علمای سمرقند به حضرت سلطنت شعاری
- پیغام امیر شیخ نورالدین به امیرزاده محمد جهانگیر
- شکست امیر شاه ملک و لشکر سمرقند از امیر شیخ نورالدین کرت ثانی
- جنگ امیر شیخ نورالدین با حضرت سلطنت شعاری و هزیمت شدن وی
- خبر یاغی گری حمزه سلدوز و نامزد شدن امیر مضراب بهادر به دفع وی
- ذکر آمدن ایلیچیان از اطراف به درگاه عالم پناه ۳۸۶
- ذکر منازعت مودود گرمسیری و پیرک و آمدن ایشان پیش بندگی حضرت شاهرخی ۳۸۸
- ذکر بنای باغ سفید و عمارت کوشک ۳۸۹
- ذکر آمدن ایلیچیان از اطراف و رفتن بندگی حضرت به جانب بیلاق بادغیس ۳۹۱
- مضمون مفاوضه امیر ادکوبا حضرت سلطنت شعاری
- ذکر قضایایی که در این سال هشتصد و سیزده در عراق عجم واقع شد و به ظهور پیوست ۳۹۳

- جنگ امیرزاده اسکندر با امیرزاده رستم و فتح اصفهان
- مضمون مکتوب خلیل سلطان از اصفهان به حضرت سلطنت شعاری
- ذکر آمدن سلطان احمد به تبریز و کشته شدن بردست امیر قرایوسف بن امیر قرامحمد
ترکمان ۳۹۶
- گرفتار شدن کیومرث بن امیر شیخ ابراهیم به دست امیر قرایوسف ترکمان
- التجای امیرزاده رستم به امیر قرایوسف ترکمان
- وقایع سال ۸۱۴ هجری ۴۰۱
- ذکر وقایع و حوادث سنه اربع عشر و ثمانمائه الهجرية الهلالية ۴۰۱
- صاحب اختیار شدن امیرزاده اسکندر در ممالک فارس و عراق
- ذکر آمدن ایلچیان از اطراف و معاودت حضرت سلطنت شعاری به دارالسلطنه هرات ۴۰۳
- اظهار اذعان و انقیاد خضرخان پادشاه بعضی از ممالک هندوستان
- پیشکش های امیر شیخ ابراهیم از ممالک شروانات
- ذکر یاغی شدن امیر شیخ نورالدین کرت دیگر ۴۰۶
- منهزم شدن امیر شیخ نورالدین از امیر عبدالخالق پسر امیر خدایداد حسینی
- مساعدت محمدخان پادشاه مغولستان به امیر شیخ نورالدین
- تاراج خانه های مغولان در ولایت ینکی به تدبیر امیر شاه ملک
- ذکر توجه حضرت سلطنت شعاری به جانب ماوراءالنهر و موجبات آن ۴۰۹
- حرکت محمدخان به جانب ماوراءالنهر به سبب اغرا و اغوای شیخ نورالدین
- بازگشت مغولکان به مغولستان
- خبر کدورت میان امیرزاده الغ بیگ با امیر شاه ملک
- تفحص احوال کدورت توسط امیر سید علی ترخان
- ذکر کیفیت کشته شدن شیخ نورالدین - رحمه الله - ۴۱۳
- مضمون رسالت قاصد امیر شیخ نورالدین پیش چنگز اغلان
- مضمون رسالت قاصد چنگز اغلان پیش امیر شاه ملک و پاسخ امیر شاه ملک
- درخواست وساطت امیر شیخ نورالدین از امیر موسی کا و امیر دولت خواجه
- مضمون گفتگوی امیر شاه ملک و امیر شیخ نورالدین در جنب قلعه صوران
- مکرو خدیعت امیر شاه ملک برای فروگرفتن امیر شیخ نورالدین
- در میان نهادن تدبیر فروگرفتن امیر شیخ نورالدین با هرقداق

- کشته شدن امیر شیخ نورالدین به دست هرقداق
- ذکر مراجعت حضرت سلطنت شعاری از ماوراءالنهر ۴۲۲
- رسیدن مهد بانوی عظمی تومان آغا به هرات
- ذکروفات امیرزاده خلیل سلطان بهادر و والده اش خانزاده ۴۲۴
- ذکرو قایعی که در این سال هشتصد و چهارده در فارس و عراق واقع شد ۴۲۵
- لشکر کشیدن امیرزاده اسکندر به ولایت کرمان
- ترک محاصره کرمان به وساطت سید شمس الدین بمی
- بازگشت امیرزاده رستم به اصفهان
- قتل قاضی احمد صاعدی در عید اضحی
- فرار امیرزاده رستم به خراسان به سبب غلبه امیرزاده اسکندر
- ذکراحوال امیریوسف و فرزندان او در این سال در آذربایجان و آن ممالک ۴۲۸
- بر تخت پادشاهی نشاندن پیربوداق
- تسخیر بغداد به دست شاه محمد پسر امیر قرایوسف ترکمان
- هرج و مرج بغداد و پیوستن سادات مشهد غروی به شاه محمد
- وقایع سال ۸۱۵ هجری ۴۳۱
- ذکرو قایع و حوادث سنه خمس عشر و ثمانمائه و تتمه سنه اربع عشر ۴۳۱
- مهیا ساختن اسباب سلطنت امیرزاده رستم و روانه کردن او به صوب عراق
- ذکرتوجه حضرت سلطنت شعاری به جانب مشهد مقدس رضوی ۴۳۳
- ذکر کشته شدن مودود گرمسیری ۴۳۴
- فرار مودود گرمسیری از هرات و دچار خوردن با جماعت بلوچان
- کشته شدن مودود به دست تیمور پسر علی تیمور
- ذکر رسیدن حضرت سلطنت شعاری به مشهد مقدس رضوی ۴۳۶
- آمدن امیر سید عزالدین حاکم مملکت قومس به بارگاه سپهر رفعت
- آمدن نوکر امیر سید علی از بلده ساری و برادر امیر حسن کیا از فیروزکوه به بساط بوس حضرت سلطنت شعاری
- ذکر رسیدن ایلچیان ختای ۴۳۸

- آذین بستن شهر و بازار به فرمان همایون
- سواد مکتوب پادشاه ختای
- ذکر آمدن ملک قطب‌الدین از سجستان ۴۴۱
- شرایط تسلیم ممالک نیمروز به ملک قطب‌الدین
- ذکر روان گردانیدن ایلچیان ختای ۴۴۲
- سواد مکتوب فارسی حضرت سلطنت شعاری به پادشاه ختای
- ذکر آمدن ایلچی شاهان بدخشان به درگاه ۴۴۵
- نهضت امرا به صوب بدخشان و ارزانی داشتن حکومت آن ناحیت به شاه سلطان محمود برادر شاه بهاء‌الدین
- ذکر ولادت خانزاده بیکی - خَلْدَ اللهُ عَظْمَتَهَا - ۴۴۷
- در این سال هشتصد و پانزده مملکت خوارزم داخل حوزه دیوان حضرت سلطنت شعاری شد ۴۴۹
- تفصیل واقعات خوارزم از ابتدای جلوس همایون
- فرستادن لشکر به خوارزم به رای اعلاى حضرت سلطنت شعاری و صواب دید امرا
- هزیمت لشکر خراسان از خوارزم و خشم حضرت سلطنت شعاری
- فرستادن لشکر کرت ثانی و تسلیم شدن خوارزم به صلح
- اعطای حکومت و ایالت خوارزم به امیرشاه ملک
- ذکر وقایعی که در فارس و عراق در این سال هشتصد و پانزده به وقوع پیوسته است ۴۵۶
- در این سال امیرزاده اسکندر شهر قم بگرفت
- امداد نصرالله صحرائی حاکم ساوه به خواجه محمد قمی
- خیانت خواجه مظفر فراهانی به خواجه محمد قمی
- تعذیب و قتل خواجه محمد قمی و برادرزاده اش به دست امیرزاده اسکندر
- ضبط اکثر عراق عجم و تمامت ممالک فارس به دست امیرزاده اسکندر و پایتخت قرار دادن اصفهان
- ذکر احوال آذربایجان و امیر قرایوسف در این سال مذکور ۴۵۸
- تخریب اماکن و مساکن سلطانیه به فرمان امیر قرایوسف ترکمان

- جنگ امیر شیخ ابراهیم شروانی و امیر سیداحمد شکی و کستندیل گرجی با امیر قرایوسف ترکمان و هزیمت شدن ایشان
- فرمان قتل کستندیل و برادرش با قریب سیصد نفر از نام آوران گرج
- مقید شدن امیر شیخ ابراهیم و امیر شیخ بهلول و مولانا ظهیرالدین در تبریز

وقایع سال ۸۱۶ هجری ۴۶۴

- ذکر تزویج امیرزاده اعظم محمد جهانگیرین امیرزاده اعظم محمد سلطان بهادر ۴۶۵
- ذکر قشلاق فرمودن حضرت سلطنت شعاری در مازندران و عزیمت یورش عراق و آذربایجان ۴۶۶
- مضمون مکتوبی که حضرت سلطنت شعاری به امیرزاده اسکندر فرستاد
- ذکر مخالفت امیرزاده اسکندر و اظهار یاغیگری ۴۷۰
- خواندن خطبه و سکه به نام امیرزاده اسکندر و انسداد مرزهای خراسان
- ذکر ایلیچی فرستادن امیرزاده اسکندر به جوانب و گرفتار شدن کافی اسلام ۴۷۴
- مضمون مکتوب امیرزاده اسکندر به حاکمان سجستان و قندهار و گرمسیر
- مقید شدن کافی اسلام در رامرود به دست شاه قطب الدین
- سخنان بعضی نواب در تحریض حضرت سلطنت شعاری به سیاست امیرزاده اسکندر
- ذکر احوال عراق و آذربایجان در این سال مذکور ۴۷۸
- ذکر لشکر کشیدن امیرزاده اسکندر به عزیمت حرب امیر قرایوسف و جنگ ناکرده
- معاودت نمودن ۴۷۹
- اظهار انقیاد بابا حاجی حاکم قلعه گاورد به امیر قرایوسف ترکمان
- اسارت امیر محمد ساروت ترکمان حاکم شهر زور به دست شاه محمد قرایوسف در قلعه هیت

وقایع سال ۸۱۷ هجری ۴۸۲

- ذکر مراجعت امیرزاده بایسنغری بهادر از مازندران به خراسانات ۴۸۳
- ذکر تمرد سید علی کیا در ولایت آمل و ساری و باز انقیاد نمودن و ایل شدن ۴۸۵
- مضمون کلمات حضرت سلطنت شعاری به سید علی کیا
- ذکر آن چه در ماوراءالنهر در این سال واقع و حادث شد ۴۸۷

- تمرد و عصیان امیرزاده امیرک احمد
- نهضت امیرزاده الغ بیک به طرف اندکان و تسخیر قلعه اخیسی
- ذکر آمدن امیرک احمد به حوالی اندکان و کشته شدن امیر موسی کا و محمد تابان و غیره ... ۴۸۹
- استمداد امیرزاده امیرک احمد از مغولان
- ذکر توجه بندگی حضرت سلطنت شعاری به جانب ممالک عراق ۴۹۰
- عرضه داشت امیر بسطام از سلطانیه به حضرت سلطنت شعاری و اظهار خشوع و استکانت
- ذکر گرفتار شدن امیرزاده یوسف جلیل و اسباب و تعلقات آن ۴۹۲
- اظهار یک جهتی و دولت خواهی نصرالله صحرایی و التماس داروغه نمودن لشکر فرستادن امیرزاده اسکندر به محاصره ساوه
- اتفاق امرای امیرزاده اسکندر بر ملحق شدن به امرای حضرت سلطنت شعاری و مقید کردن امیرزاده یوسف جلیل
- ارزانی فرمودن حکومت قم به عبدالله پروانچی
- ذکر شکاری که حضرت سلطنت شعاری در صحرای ساوه و آن نواحی کرد ۴۹۶
- ذکر رسیدن حضرت سلطنت شعاری به سپاهان و قضایایی که در آن ایام واقع شد ۴۹۸
- ذکر فتح دارالملک شیراز و سبب آن ۵۰۲
- اظهار اذعان و انقیاد شیخ محمد سارق حاکم و داروغه شیراز
- ذکر اخباری که در آن ایام از اطراف ممالک به درگاه عالم پناه رسید ۵۰۳
- عرض خبر کشته شدن امیر موسی و امیر محمد تابان و امیر علی قوجین بر دست امیرک احمد
- قتل امیر جلبانشاه به دست امیر لطف الله بن بابانتمور در شیراز
- اظهار اذعان و دولت خواهی دندی سلطان در ولایت تستر
- تصرف کاشان به دست عبدالله پروانچی و علی درویش
- ذکر فرستادن مولانا غیاث الدین قاضی سمنان پیش امیرزاده اسکندر ۵۰۵
- ذکر جنگ سلطانی و فتح سپاهان ۵۰۷
- ذکر احوال امیرزاده اسکندر بعد از فتح شهر اصفهان ۵۱۰
- سپردن امیرزاده اسکندر به امیرزاده رستم و میل کشیدن به چشم او
- ذکر حالاتی که بعد از فتح اصفهان واقع و حادث شد ۵۱۱

- منع لشکر از نهب و غارت اصفهان
- اعطای صد هزار دینار کپکی نذر مزارات به فقرا و بخشیدن ثلثی از مال یونت
ئیل به رعایا
- ذکر تفویض حکومت ممالک اصفهان به امیرزاده رستم بن امیرزاده شهید امیر عمر شیخ
نویان - طاب ثراهما - ۵۱۴
- ذکر تفویض ممالک همدان و لرستان به امیرزاده بایقرا - غفرالله له - ۵۱۵
- وصایای پادشاهانه به امیرزاده بایقرا
- ذکر تفویض ممالک قم به امیرزاده سعد وقاص - طاب ثراه و غفرله - ۵۱۶
- ذکر حرکت رایات همایون به جانب شیراز و مقرر گردانیدن امیر مضراب به حکومت
فارس و واقعه رسیدن او ۵۱۷
- ذکر تفویض حکومت ممالک فارس و توابع به امیر و امیرزاده جوانبخت ابراهیم سلطان
بهادر - خلدالله ملکه - ۵۱۸
- تذکار و وصیت پادشاهانه به امیرزاده ابراهیم سلطان بهادر
- پاسخ امیرزاده ابراهیم سلطان بهادر به حضرت سلطنت شعاری
- ذکر مراجعت حضرت سلطنت شعاری به دارالسلطنه هرات و رسیدن امیرزاده الغبیک
گورکان از ماوراءالنهر ۵۲۰
- آمدن امیر بسطام جاگیر به هرات و مشرف شدن به بساط بوس حضرت
سلطنت شعاری
- تاج الدوله برادر امیر کیومرث رستم‌داری و شاه ویس پسر سلطان تواجی از
مملکت غزنین و نصرالله صحرائی حاکم ساوه متوجه زمین بوس گشتند
- رسیدن پیک امیر یوسف با عرضه داشت
- سید عبدالکهف از حضرت مکه شریفه با عرضه داشت حاکم مکه، شرف
بساط بوس حضرت سلطنت دریافت
- ذکر ولایاتی که به جهت خاصه دیوان حضرت مخدوم و مخدوم‌زاده عالم و عالمیان
بایسنغربهادر مقرر گردانیده آمد ۵۲۲
- اعطای مال و معاملات ملکی حکام جاونی قربانی و طغاتی‌مور به امیرزاده بایسنغربهادر
- اصدار مثال واجب الامتثال به عموم اهالی آن دیار که فرمان فرمای خود فرزند اعزرا دانند

- وقایع سال ۸۱۸ هجری ۵۲۷
- ذکرحالات و حکایات و وقایع و حوادث سنه ثمان عشر و ثمانمائه الهجرية الهلالية ۵۲۷
 - رسیدن خبروفات دندی سلطان از ششتر
 - ذکربنای قلعه دارالسلطنه هرات ۵۳۰
 - ذکراستمالتمانه ای که حضرت سلطنت شعاری به امیرک احمدبن امیرزاده عمرشیخ
 - بهادر فرستاد ۵۳۱
 - ذکر رسیدن ایلچی امیرقرايوسف ترکمان ۵۳۳
 - عرضه داشت امیرقرايوسف جهت تسلیم سلطانیه و پاسخ بندگی حضرت
اعلا
 - ذکر خبروفات امیرزاده ایجل بن امیرزاده امیرانشاه گورکان و تعیین کردن امیرزاده ایلنگیر
به جای او ۵۳۴
 - خبر توجه امیرقرايوسف به جانب سلطانیه
 - ذکرفتن امیرزاده سعد وقاص پیش امیرقرايوسف و قضایایی که بدان سبب در آن ایام
واقع و حادث شد ۵۳۵
 - عرضه داشت امیرزاده سعد وقاص مبنی بر مقید کردن امیر بسطام جاگیر و
غضب حضرت سلطنت شعاری
 - تسلیم امیر بسطام جاگیر به امیرقرايوسف ترکمان
 - ذکر مردانگی آغاییگی حرم امیرزاده سعد وقاص و تحسین و احسان حضرت
سلطنت شعاری
 - ذکریاگی شدن امیرزاده بایقرا بهادر ۵۳۷
 - تحریک امیرزاده بایقرا توسط امیرزاده اسکندر به لشکر کشیدن به جانب فارس
 - ورود امیرزاده بایقرا به شیراز
 - قتل امیرزاده اسکندر به دست امیرزاده رستم
 - ذکرعزیمت حضرت سلطنت شعاری به جانب فارس کرت ثانی به مبارکی ۵۴۱
 - درگذشت محمدخان پادشاه مغولستان و سلطنت نقش جهان پسر شمع
جهان
 - استغفار و طلب شفاعت امیرزاده بایقرا از امیرزاده بایسنغر بهادر
 - ذکرحالاتی که بعد از واقعه امیرزاده بایقرا در آن حدود و نواحی به وقوع پیوست ۵۴۶

- فرستادن امیرزاده بایقرا به طرف قندهار و گرمسیر به مصاحبت امیرزاده قیدو
- اظهار دولت خواهی اصول و امرای لرستان و شولستان و ملک گرگین از ولایت لار به نسبت درگاه اعلا
- گزاردن صلوة عید فطر در مصلاى شیراز
- ذکر تفویض ممالک قم و کاشان با توابع و مضافات آن به امیرزاده اعظم امیرالیاس خواجه بهادرین امیر شیخ علی بهادر - غفرالله ذنوبهما- ۵۴۹
- نصیحت نامه حضرت سلطنت شعاری به امیرالیاس خواجه
- انفاذ فرمان قضا مضا به سکان و امرای آن حدود در متابعت امیرالیاس خواجه
- ذکر توجه حضرت سلطنت شعاری به زیارت قطب آفاق سلطان المشایخ شیخ ابواسحق کازرونی ۵۵۲
- مضمون نصیحت امیرزاده ابراهیم سلطان بهادر
- ذکر عزیمت همایون به جانب کرمان و آن نواحی ۵۵۵
- مضمون رسالت ایلچی حضرت سلطنت شعاری به سلطان اویس بن ادکو
- مقید ساختن والده و نوکران سلطان اویس
- تقبل سید شمس الدین بمی به آوردن سلطان اویس به هرات
- وقایع سال ۸۱۹ هجری ۵۵۹
- ذکر معاودت حضرت سلطنت شعاری به جانب خراسان ۵۶۰
- ذکر امیرک احمد و امیرزاده ایلنگیر و فکر فاسد ایشان ۵۶۰
- رسیدن قاصد امیرزاده قیدو و اظهار مقید ساختن امیرزاده بایقرا
- تحریر نواب، حضرت سلطنت شعاری را به تأدیب و تعریک ایشان
- احکام حضرت سلطنت شعاری در تنبیه امیرک احمد، امیرزاده ایلنگیر و امیرزاده بایقرا
- ذکر دیوان نشستن حضرت مخدوم و مخدوم زاده جهان و جهانیان بایسنغربهادر خان ۵۶۳
- ذکر لشکر فرستادن به جانب کرمان و قضیه ای که در آن ولایت وقوع یافت و به حدوث پیوست ۵۶۴
- رسیدن سید شمس الدین بمی به هرات و اعلام خلاف و عصیان سلطان اویس

- متوجه نمودن لشکر جرار به جانب کرمان
- شفیع برانگیختن سلطان اویس امرای حضرت را
- ذکر معاهده حضرت سلطنت شعاری با امیر شیخ حسن جمله‌الملک سلطان اویس
- ۵۶۷..... ذکر قضایای ماوراءالنهر در این سال
 - اظهار انقیاد شیخ علی طغایی نایب امیرک احمد و تسلیم کاشغر
 - اظهار ایلی و انقیاد و دوستی و اتحاد نقش جهان پسر شمع جهان پادشاه مغولستان
 - خبر فتنه و بلقاق در ممالک اوزبک
- ۵۶۹..... ذکر مخالفت و یاغی‌گری نوکران امیرزاده قیدو با او
- ۵۷۱..... ذکر رسیدن ایلچیان خضرخان از دهلی
 - عرضه داشت خضرخان در باب ذکر خطبه در ممالک هندوستان
- ۵۷۱..... ذکر فرستادن امیرزاده سیورغتمش به جانب ممالک بدخشان
 - آمدن نیکی‌شاه به دارالسلطنه هرات به شکایت از برادران و قرابتان
 - گرفتن و مجازات بوزنتری محصل اموال بدخشان
- ۵۷۳..... وقایع سال ۸۲۰ هجری
 - ذکر ولادت با سعادت مخدوم زاده جهان و جهانیان امیرزاده علاءالدوله ابن امیرزاده بایسنغر - خلدالله ملکه -
 - ۵۷۴..... ذکر احوال امیر سید فخرالدین و عاقبت کار او - تجاؤز الله عنهُ و غفر الله له -
 - ۵۷۵..... ذکر آمدن امیرزاده جهان و جهانیان الغیبیک به ممالک خراسان
 - ۵۸۵..... سلطان اویس بن امیر ادکوبرلاس را حکم شد که متوجه سمرقند شود
 - ۵۸۶..... ذکر آمدن ایلچیان ختای کرت دیگر
 - صورت اسبی که پادشاه ختای جهت امیر سید احمد ترخان فرستاده بود
 - فرستادن اردشیر تواجی به ختای به همراه ایلچیان ایشان
 - ۵۸۷..... ذکر توجه رایات همایون به جانب قندهار و سبب آن حرکت
 - نصیحت امرا و کلانتران هزاره

- رسیدن رای دولجین از ممالک هندوستان به بساط بوس حضرت سلطنت شعاری
 - تاخت افغانان هزاره به دلیل ممانعت در ادای مالی که تقبل نموده بودند
 - امیرزاده قیدو مصاحب امرا متوجه دارالسلطنه هرات شد
- وقایع سال ۸۲۱ هجری ۵۹۳
- ذکروفات امیرزاده سعد وقاص در آذربایجان ۵۹۴
 - ذکرفستادن لشکر به ممالک بدخشان ۵۹۵
 - به رسالت رفتن سیداحمد الب قرا نزد شاهان بدخشان
 - وساطت و شفاعت خواجه تاج الدین حسن عطار
 - ذکرمخالفت امیرزاده قیدو و گرفتاری و قید او ۵۹۸
 - مقید شدن امیرزاده قیدو در قلعه اختیارالدین
 - ذکرتفویض حکومت کابل و غزنی و سند و هند به امیرزاده سیورغتمیش - نورالله مرقدہ - ۶۰۶
 - نصیحت نامه حضرت سلطنت شعاری به امیرزاده سیورغتمیش
 - ذکرتوجه رایات حضرت سلطنت شعاری به جانب مشهد مقدسه و روضه مطهره
 - سلطان خراسان ۶۰۷
 - آویختن قندیل طلای سه هزار مثقالی در گنبد مرقد سلطان خراسان
 - پسندیده افتادن مسجد جامعی که حضرت مهد اعلی به عمارت آن اشارت فرموده بودند
 - ذکراحوال ماوراءالنهر در این سال ۶۰۸
 - کشته شدن نقش جهان پادشاه مغولستان به دست اویس اعلان خان جته
- وقایع سال ۸۲۲ هجری ۶۱۱
- حکایت رسیدن ایلچیان ختای کرت ثالث ۶۱۲
 - سواد مکتوب پادشاه ختای بعینه
 - ذکرترویج امیرزاده اعظم جوکی بهادر با مهنرنگار آغا خانیکه دختر پادشاه مغولستان ۶۱۴
 - ذکراحوال ماوراءالنهر در این سال مذکور ۶۱۶
- وقایع سال ۸۲۳ هجری ۶۱۹
- ذکرقوشلامشی فرمودن بندگی حضرت سلطنت شعاری در مرو ۶۲۰

- ۶۲۰..... ذکر بیورش عراق و آذربایجان
 - عرضه داشت امیر صدیق مصدوقه آن چه از امیر قرایوسف مشاهده کرده بود
 - حرکت به جانب آذربایجان با دویست هزار سوار مستعد
 - نصیحت نمودن امیر شاه‌ملک بهادر امیر قرایوسف ترکمان را
 - ختم دوازده هزار بار سوره الفتح توسط حُفَاط و قُزَاء ملازم سریراعلا
- ۶۳۱..... ذکر وفات امیر قرایوسف و کیفیت رسیدن آن خبر پیش حضرت سلطنت شعاری
- ۶۳۵..... ذکر امیر یوسف و عاقبت احوال و خاتمت کار او
- ۶۳۸..... ذکر رسیدن شاه و شاهزاده اعظم امیر و امیرزاده بایسنغر بهادر به تبریز
 - آمدن پسر امیر قراعثمان پیش پادشاه زاده بایسنغر بهادر
- ۶۴۱..... ذکر عزیمت امیر و امیرزاده اعظم بایسنغر بهادر به جانب قلعه گاورد
- ۶۴۳..... ذکر احوالی که در این سال در ماوراءالنهر به وقوع پیوست و حادث شده
- ۶۴۴..... ذکر عمارات که در سمرقند بنا فرموده اند
- ۶۴۵..... ذکر توجه رکاب همایون مهداعلا به دارالسلطنه سمرقند
- ذکر ولادت امیرزاده عبدالله بن الغبیک گورکان و آمدن اکابر و اغلانات از مغولستان پیش حضرت امیرزاده الغبیک گورکان
- ۶۴۶.....
- ۶۴۹..... وقایع سال ۸۲۴ هجری
 - حکایت قشلاق فرمودن حضرت - خلدالله سلطنته - در قرباغ اران و آن چه در آن ایام واقع شد
 - ۶۵۰..... ذکر مخالفت نصرالله صحرایی و یاغی‌گری او در ساوه و گرفتن او و به بندگی حضرت آوردن
 - ۶۵۳..... ذکر فصل بهار و قضایایی که در آن ایام واقع شد و توجه حضرت سلطنت شعاری به جانب دارالملک تبریز
 - ۶۵۵..... ذکر تزویج بنت امیرزاده ابابکر بهادر با امیرزاده خلیل‌الله بن امیر شیخ ابراهیم والی شروانات و در بند
 - ۶۵۸..... ذکر یاغی‌گری یار احمد قرمان و گرفتار شدن او و غیره
 - میسر شدن فتح قلعه اسفرزن گرجستان امیرزاده بایسنغر بهادر را
 - ۶۶۳..... ذکر فتح قلعه بایزید به مبارکی

- ذکر ایلغار فرمودن بندگی حضرت و رفتن بر عقب ترکمانان ۶۶۷
- ذکر اجازت دادن امرا و رسیدن امیر قراعثمان ترکمان به زمین بوس ۶۶۹
- ذکر محاربه حضرت سلطنت شعاری با پسران امیر قرایوسف و لشکر ترکمان و انهزام ترکمانان ۶۶۹
- جنگ با اسکندر و اسفند قرایوسف به توصیه امرا
- مصالحت خواستن پسران امیر قرایوسف
- تدبیر ترکمانان برای نرمیدن اسبان شان از فیلان سپاه حضرت سلطنت شعاری
- مانع شدن امیرزاده اعظم بایسنغربهادر از تفرق و تَبَدُّد سپاه
- ذکر قضایایی که بعد از رسیدن رایات همایون به دارالسلطنه هرات به وقوع پیوست ۶۸۰
- کرگی که خضرخان به بندگی حضرت فرستاده بود
- ذکر آن چه در این سال مذکور اعی سنه اربع و عشرين و ثمانمائه در بلاد ماوراءالنهر واقعه بود و حادثه گشته ۶۸۱
- ذکر ولادت با سعادت امیرزاده عبدالرحمن - طول الله بقاوه فی الاقبال - ۶۸۲
- وقایع سال ۸۲۵ هجری ۶۸۴
- حکایت لشکر کشیدن امیرزاده ابراهیم سلطان بهادر به ولایت خوزستان و مسخر گردانیدن ۶۸۵
- مضمون مکتوب اکابر خوزستان به بندگی حضرت سلطنت شعاری
- ذکر آمدن شاهان بدخشان ۶۸۶
- ذکر حرکت رایات همایون به شکار و جانور پرانیدن به جانب زاوه و محولات و مخدومزاده عالمیان بایسنغربهادر به جانب طوس و مشهد ۶۸۷
- ذکر توجه امیرزاده اعظم - مغيث الحق والدين - الغ بیک گورکان به خراسان ۶۸۹
- ذکر ولادت با سعادت امیرزاده ابوالقاسم بن مخدومزاده جهان بایسنغربهادر ۶۹۰
- باقی و تتمه قضایایی که در این سال هشتصد و بیست و پنج به وقوع پیوست ۶۹۲
- ذکر ولادت امیرزاده محمد قاسم بن امیرزاده محمد جوکی ۶۹۲
- حکایت و ذکر آمدن ایلیچیان که به ختای رفته بودند و حکایات ایشان به موجبی که
- استماع افتاده ۶۹۳

- سفرنامه ختای خواجه غیاث‌الدین نقاش
- تتمه قضایای سنه خمس و عشرين و ثمانمائه ۷۳۷
- وقایع سال ۸۲۶ هجری ۷۳۹
- ذکر حرکت رایات همایون به جانب سرخس و مخدوم‌زاده جهان و جهانیان به طرف طوس، به مشهد مقدسه رضوی علیه السلام ۷۴۰
- ذکر ولادت با سعادت امیرزاده علی بن امیرزاده جوکی بهادر - خلدالله ملکه - ۷۴۱
- ذکر وفات امیرزاده بودانجرین امیرزاده پیرمحمد بن امیرزاده اعظم جهانگیر بهادر - طاب الله تراهم - ۷۴۲
- تتمه حالات شهور سنه ست و عشرين و ثمانمائه ۷۴۲
- وقایع سال ۸۲۷ هجری ۷۴۴
- قضایایی که در این سال به ظهور آمد ۷۴۵
- تتمه وقایع و حوادث این سال مذکور ۷۴۵
- وفات امیر حسن صوفی ترخان
- ذکر عزیمت یورش مخدوم و مخدوم‌زاده جهان و جهانیان الغیبیک گورکان به جانب مغولستان ۷۴۶
- وقایع سال ۸۲۸ هجری ۷۴۹
- ذکر توجه امیرزاده اعظم الغیبیک گورکان به جانب مغولستان و نواحی آن ۷۵۰
- آوردن سنگ قاش از موضع قرشی به سمرقند
- تتمه احوال سال هشتصد و بیست و هشت ۷۵۷
- وقایع سال ۸۲۹ هجری ۷۵۹
- سرما و برفی که در آن بهار آمد ۷۶۰
- وفات امیر شاه‌ملک بهادر
- وفات سید رضی‌الدین امیر رضاکیا پادشاه گیلان
- وقایع سال ۸۳۰ هجری ۷۶۳
- ذکر وفات سلطان‌زاده سیورغتمیش بهادر - طاب تراه - ۷۶۴
- حکایت و ذکر رفتن امیر و امیرزاده جهان و جهانیان محمد جوکی بهادر به سمرقند ۷۶۶

- ذکر واقعه ای که حضرت سلطنت شعاری را افتاد در سال هشتصد و سی هجری ۷۶۷
- فهرست آیات قرآنی ۷۸۱
- فهرست عبارت های عربی، مثل ها و احادیث ۷۸۸
- واژگان ۷۹۳
- فهرست اعلام ۸۶۲

وقایع سال ۸۰۷ هجری

فهرست آیات قرآنی

- [أَنَّمَا] الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ: (قسمتی از آیه ۱۰ سوره ۴۹: حجرات).
- [قَالُوا] سُبْحَانَكَ لَعَلَّمَنَا لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ: (آیه ۳۲ سوره ۲: بقره).
- أَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ: (قسمتی از آیه ۷۷ سوره ۲۸: قصص).
- إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ: (قسمتی از آیه ۳۴ سوره ۷: اعراف و آیه ۴۹ سوره ۱۰: یونس).
- إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ: (قسمتی از آیه ۹ سوره ۶۲: جمعه).
- ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً: (آیه ۲۸ سوره ۸۹: فجر).
- ارْجِعِي: (قسمتی از آیه ۲۸ سوره ۸۹: فجر).
- بِرَمِّ ذَاتِ الْعِمَادِ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ: (آیات ۷ و ۸ سوره ۸۹: فجر).
- أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ: (قسمتی از آیه ۲۴ سوره ۱۴: ابراهیم).
- أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً: (قسمتی از آیه ۱۳۰ سوره ۳: آل عمران).
- أَلَا إِنَّ جَزَبَ الشَّيْطَانِ هُمْ الْخَاسِرُونَ: (قسمتی از آیه ۱۹ سوره ۵۸: مجادله).
- الْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ: (قسمتی از آیه ۱۲ سوره ۴۰: غافر).
- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقْنَا وَعَدُّهُ: (قسمتی از آیه ۷۴ سوره ۳۹: زمر).
- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ: (قسمتی از آیه ۴۳ سوره ۷: اعراف).
- الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ: (قسمتی از آیه ۱۹۱ سوره ۳: آل عمران).
- الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ: (آیه ۲۰ سوره ۱۳: رعد).
- الْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ: (قسمتی از آیه ۱۹۱ سوره ۲: بقره).
- أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي: (قسمتی از آیه ۵۱ سوره ۴۳: زخرف).
- إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ: (قسمتی از آیه ۱۲۸ سوره ۷: اعراف).
- إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا: (قسمتی از آیه ۳۶ سوره ۱۰: یونس).
- إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ: (قسمتی از آیه ۱۵۳ سوره ۲: بقره و آیه ۴۶ سوره ۸: انفال).
- إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ: (قسمتی از آیه ۹۰ سوره ۱۶: نحل).
- إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا: (قسمتی از آیه ۳۴ سوره ۲۷: نمل).
- إِنَّ تَعَدِّيَهُمْ فَأَنَّهُمْ عِبَادِكَ: (قسمتی از آیه ۱۱۸ سوره ۵: مائده).

فهرست عبارت های عربی، مثل ها و احادیث

- اتَّقُوا دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ
- اَدَّبَنِي رَبِّي
- إِذَا أَرَادَ اللَّهُ إِنْفَادَ قَضَائِهِ وَقَدَرَهُ، سَلَبَ ذَوِي الْعُقُولِ عُقُولَهُمْ حَتَّى يَنْفَدَ فِيهِمْ قَضَاؤُهُ وَقَدَرُهُ
- إِذَا أَرَادَ اللَّهُ إِنْفَادَ قَضَائِهِ وَقَدَرَهُ، سَلَبَ عَنْ ذَوِي الْعُقُولِ عُقُولَهُمْ
- إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ شَيْئاً تَهَيَّأْ أَسْبَابَهُ
- إِذَا جَاءَ الْقَضَا ضَاقَ الْفَضَا
- إِذَا جَاءَ الْقَضَا عَمِيَ الْبَصَرُ
- إِذَا قَدَّرْتَ عَلَى عَدُوِّكَ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ
- إِذَا مَلَكَتْ فَأَسْجِحْ
- إِرْحَمْ مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمَكَ مَنْ فِي السَّمَاءِ
- اسْتَمَاعُ كَلَامِ الْمَلْهُوفِ صَدَقَهُ
- أَشْعَدُ الرَّعَاةِ مَنْ سَعَدَ بِهِ رَعِيَّتُهُ
- أَضْيَقُ مِنْ بَيَاضِ الْمَيْمِ وَصَدْرِ اللَّثِيمِ
- اطال الله تعالى في خلود السعادات الابديه و حصول المرادات السرمديه
- الاقارب كالعقارب
- اقرب الاقارب عقرب العقارب
- أَكْرِمُوا أَوْلَادَكُمْ وَأَحْسِنُوا آدَابَهُمْ
- أَلْتَأْتِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ
- أَلْتَعْظِيمُ لِأَمْرِ اللَّهِ وَالشَّفَقَةُ عَلَى خَلْقِ اللَّهِ
- إِنَّ اللَّهَ يَمْهَلُ وَلَا يَمْهَلُ
- انارالله برهانه
- أَنْزِلُوا النَّاسَ مَنَازِلَهُمْ
- انه اكرم مسئول و ارحم مأمول
- انى لا اخصى نناء عليك، أنت كما أثنيت على نفسك
- أَوْلُهُ رَحْمَةٌ وَأَوْسَطُهُ مَغْفِرَةٌ وَآخِرُهُ عَثَقٌ مِنَ النَّارِ

واژگان

- **اباعد:** جمع ابعاد؛ دورترینان، مقابل اقارب (دهخدا).
- **ابتداع:** نوآوردن، چیزی نو نهادن (دهخدا).
- **ابتهال:** به زاری دعا کردن، تضرع (عمید).
- **ابراق:** تندرو درخش آوردن آسمان (دهخدا).
- **ابطا:** (ابطاء)، درنگ کردن، آهستگی کردن، پس انداختن کاری را، درنگ آوردن (دهخدا).
- **ابطال:** جمع بطل؛ شجاعان، دلیران (دهخدا).
- **ابقا:** رحم کردن به حال کسی، ترحم، شفقت (عمید).
- **ابکار مخدرات:** دوشیزگان پرده‌نشین.
- **ابلق گردون:** دنیا و روزگار و زمانه به اعتبار روز و شب (عمید).
- **ابلق:** ویژگی هر چیز دو رنگ، به ویژه سیاه و سفید، مطلق اسب (عمید).
- **ابن السری:** بزرگ‌زادگی.
- **ابنا:** جمع ابن؛ پسران (دهخدا).
- **ابن الوقت:** فرصت طلب، کسی که هر لحظه رنگ عوض می‌کند (عمید).
- **ابنای سیبل:** آیندگان و روندگان، ابن سبیل یعنی آینده و رونده و آنکه از باعث مردن یا ماندن یا بیمار شدن ستور در راه مانده باشد (منتهی الأرب).
- **ابواب المال:** دفاتر مالی ثبت مواجب و مرسومات و مالیات‌ها.
- **اپاردی:** (اپردی)، یکی از طوایف بزرگ و از تیره‌های ترک که در حدود شبورغان ساکن بودند.
- **اتاکا:** استاد، مربی (فرهنگ شفیع).
- **اتساع:** فراخی، وسعت، گسترش (دهخدا).
- **اثارت:** (اثارة)، برانگیختن (منتهی الأرب)، انتقام (معین).
- **اثبات:** قرار دادن، نوشتن (عمید).
- **اثبات:** نام نویسی در دفتر لشکر و سپاه (معین).
- **اثبات:** نام نویسی در دفتر لشکر و سپاه.
- **اثتیاب:** برتن کردن، عهده دار شدن.
- **اثقال:** جمع ثقل؛ اشیاء نفیس، بارهای گران و گران بها (معین).
- **اثواب:** جمع ثوب؛ جامه‌ها (دهخدا).
- **اثوبه:** جمع ثوب؛ پوشش، جامه (دهخدا).
- **اجتبا:** برگزیدگی، برتری (عمید).
- **اجل:** اعظم، جلیل‌تر (دهخدا).
- **اجلاء:** تیزرفتن (منتهی الأرب).
- **اجناد:** جمع جُند؛ لشکرها (دهخدا).
- **احاطت:** فراگرفتن، گرد چیزی برآمدن (دهخدا).
- **احباز:** جمع حبر؛ دانایان (غیاث اللغات).
- **احتشاد:** گرد آوردن، جمع کردن، آماده شدن (عمید).
- **احتیال:** حيله کردن، چاره‌گری (عمید).

جغرافیایی و اشخاص

ارزنجان ... ۴۰، ۱۳۴، ۳۶۸، ۳۹۶، ۶۳۴، ۶۳۷، ۶۳۸، ۶۶۰	ابخاز ۶۵۷
ارسخان ۴۴۳، ۷۶۲	ابرقوه ... ۱۰۶، ۱۰۷، ۲۲۹، ۵۰۶، ۵۳۸، ۵۳۹، ۵۴۰، ۵۶۳، ۵۷۶، ۷۶۱، ۸۱۹
ارسلان خواجه ترخان ۶۱۵، ۶۸۰، ۷۴۹، ۷۵۰، ۷۶۳	ابوحنیفه ۳۷۲، ۴۸۱، ۷۶۸
ارشمیدس ۳۹۰	ابوسعید ابوالخیر. ۵۶، ۷۱، ۱۵۶، ۳۳۸، ۶۲۴، ۷۳۶
ارک بخارا ۶۱۶، ۶۷۹	ابوبکر بزرگ ۷۴۶، ۷۴۹
ارک سمرقند ۱۶۱، ۶۴۵	ابویزید بسطامی ۶۲۴
ارهنگ ۲۳۸، ۵۹۴، ۵۹۵	ایبورد ۷۱، ۸۳، ۱۵۳، ۱۵۶، ۱۹۲، ۲۴۲، ۲۵۱، ۲۶۸، ۳۳۷، ۵۲۳، ۵۲۷
ازون ۳۲۴، ۳۶۵	اترار. ۵۶، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۲۳، ۳۲۴، ۳۸۴، ۴۰۶، ۴۰۸، ۴۴۶، ۴۴۲
اسپهید ۱۹۷، ۴۸۵، ۶۵۰	احمد چهره ۱۶۵
استرآباد. ۷۹، ۸۱، ۸۳، ۸۸، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۵۶، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۹، ۱۹۱، ۱۹۲، ۲۲۰، ۲۴۳، ۲۴۸، ۲۴۹، ۳۳۸، ۳۴۳، ۴۵۰، ۴۸۵، ۵۲۳، ۶۷۷، ۸۱۷، ۸۱۷، ۸۹۱	احمد، امیرزاده ۴۸
اسد ۱۶۷، ۱۸۵، ۲۱۸، ۲۳۵، ۲۶۹، ۳۹۶، ۴۹۰، ۵۳۷، ۶۲۳، ۷۵۰، ۷۹۲، ۸۲۴، ۸۵۴	اران ... ۹۱، ۹۹، ۱۱۹، ۱۲۶، ۳۶۷، ۴۶۱، ۴۶۲، ۴۶۹، ۵۲۰، ۶۳۲، ۶۴۸، ۶۵۰، ۶۵۳، ۶۵۷، ۶۷۸، ۶۷۹
اسفرزیان ۶۰۱	اریاب ۷۰، ۷۹، ۱۰۱، ۱۲۱، ۱۳۷، ۱۴۴، ۱۵۴، ۱۶۱، ۱۹۶، ۲۲۶، ۲۴۰، ۲۴۵، ۲۵۳، ۲۷۵، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۲۴، ۳۳۱، ۳۳۷، ۳۵۲، ۳۶۵، ۳۶۸، ۳۷۲، ۳۸۳
اسکندر، امیر ۳۵۹، ۳۹۳، ۴۲۶، ۴۲۸، ۴۰۵	۳۸۶، ۳۹۶، ۴۱۲، ۴۱۳، ۴۲۴، ۴۳۲، ۴۳۶، ۴۷۰، ۴۷۲، ۴۷۷، ۴۸۵، ۴۹۷، ۵۱۸، ۵۳۱، ۵۳۹، ۵۵۰، ۵۵۱، ۵۵۷، ۵۶۱، ۵۶۵، ۵۷۴، ۶۰۴، ۶۰۶، ۶۱۶، ۶۳۹، ۶۸۵، ۶۸۶، ۶۹۸، ۷۹۰، ۸۲۲
اسلامیان ۶۱۰	اربیل ۳۱۳، ۳۱۰، ۴۳۰
اسماعیل اتکا ۲۲۱	اردشیر ۴۹، ۱۱۳، ۳۲۷، ۵۳۴، ۵۸۵، ۶۱۰، ۶۱۵، ۷۲۵
اصفهان .. ۱۳، ۳۶، ۳۹، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۶، ۵۶، ۵۷، ۵۸، ۱۰۲، ۱۰۷، ۱۰۹، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۴، ۱۲۷، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۷۰، ۲۱۳، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۲۱، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۳۳، ۲۵۷، ۲۵۹، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۳۰۴، ۳۵۳، ۳۵۶، ۳۵۷، ۳۵۸، ۳۵۹، ۳۶۴، ۳۹۲، ۳۹۴، ۳۹۹، ۳۹۹، ۴۲۷، ۴۲۸، ۴۲۹، ۴۵۶	اردوان ... ۲۳۰، ۲۵۳، ۳۵۶، ۳۵۸، ۵۳۸، ۶۴۱، ۶۹۱، ۷۱۲، ۷۳۰
	اردوی کجن ۶۱۶

فهرست منابع و مآخذ

الف- فرهنگ‌ها

۱. اقرب الموارد فی فصیح العربیة و الشوارد، سعید شرتونی، مکتبة آية الله العظمی المرعشی النجفی (ره)، قم ۱۴۰۳ هـ ق
۲. المنجد فی اللغة و الأعلام، دارالمشرق بیروت، الطبعة الحادية و العشرون ۱۹۸۶
۳. برهان قاطع (۵ جلدی)، محمد حسین بن خلف تبریزی، به اهتمام محمد معین، انتشارات امیرکبیر، چاپ هفتم ۱۳۹۱
۴. تراجم الاعاجم (فرهنگ کهن واژه‌های قرآن با ترجمه فارسی در سده ۶)، ابوالعالی احمد بن محمد الغزنوی، به اهتمام مسعود قاسمی و محمود مدبری، انتشارات اطلاعات، چاپ دوم ۱۳۸۹
۵. غیث اللغات، غیث‌الدین محمد بن جلال‌الدین بن شرف‌الدین رامپوری، به کوشش دکتر منصور ثروت، انتشارات امیرکبیر، چاپ دوم ۱۳۷۵
۶. فرهنگ آندراج (۷ جلدی)، محمد پاشا، زیر نظر دکتر محمد دبیرسیاقی، خیام ۱۳۳۶
۷. فرهنگ اصطلاحات دیوانی دوران مغول، شمیم شریک امین، فرهنگستان ادب و هنر ایران ۱۳۵۷
۸. فرهنگ عمید، حسن عمید، انتشارات امیرکبیر، چاپ پانزدهم ۱۳۷۸
۹. فرهنگ فارسی معین (۶ مجلد)، محمد معین، انتشارات امیرکبیر، چاپ بیست و هفتم ۱۳۹۱
۱۰. فرهنگ ناظم‌الاطباء (۵ مجلد)، دکتر میرزا علی اکبرخان نفیسی، به اهتمام سعید نفیسی، خیام ۱۳۵۵
۱۱. لغت‌نامه دهخدا (دوره ۱۶ جلدی)، علامه علی اکبر دهخدا، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۷۷
۱۲. منتهی‌الأرب فی لغات العرب (دوره ۵ جلدی)، عبدالرحیم بن عبدالکریم صفی پوری، مقدمه، تصحیح، تعلیقات و فهرس: علیرضا حاجیان نژاد، انتشارات سخن ۱۳۹۷

ب- کتاب‌ها

۱. آثار الباقیه، ابوریحان بیرونی، ترجمه اکبر داناسرشت، انتشارات امیرکبیر، چاپ ششم ۱۳۸۹
۲. آثار البلاد و اخبار العباد، زکریابن محمد قزوینی، ترجمه محمد مراد بن عبدالرحمن، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم ۱۳۹۵
۳. آثار البلاد و اخبار العباد، زکریابن محمد بن محمود قزوینی، ترجمه با اضافات از جهانگیر میرزا قاجار، به تصحیح و تکمیل میرهاشم محدث، انتشارات امیرکبیر ۱۳۷۳
۴. آثار تاریخی کلات و سرخس، مهدی بامداد، انجمن آثار ملی، چاپ دوم ۱۳۴۴

۵. آثار عجم، محمدنصیر فرصت شیرازی (فرصت الدوله)، تصحیح و تحشیه منصور رستگار فسایی، انتشارات امیرکبیر ۱۳۷۷
۶. آداب الحرب و الشجاعه، محمدبن منصوربن سعید ملقب به مبارکشاه، به تصحیح و اهتمام احمد سهیلی خوانساری، انتشارات اقبال ۱۳۴۶
۷. اثرکنامه (تاریخ جامع قوچان)، رضانعلی شاکری، انتشارات امیرکبیر ۱۳۶۵
۸. احسن التقاسیم فی معرفه الاقالیم، ابوعبدالله محمدبن احمد مقدسی، ترجمه دکتر علینقی منزوی، انتشارات کومش ۱۳۶۱
۹. احسن التواریخ، حسن بیگ روملو، تصحیح و تحشیه دکتر عبدالحسین نوایی، انتشارات اساطیر ۱۳۸۴
۱۰. احوال و آثار خواجه نصیرالدین طوسی، محمدتقی مدرس رضوی، انتشارات اساطیر، چاپ سوم ۱۳۸۶
۱۱. احوال و اقوال شیخ ابوالحسن خرقانی، مجتبی مینوی، کتابخانه طهوری ۱۳۵۴
۱۲. احوال الملوک، شامل تاریخ سیستان از ادوار باستانی تا سال هزار و بیست و هشت هجری قمری، ملک شاه حسین بن ملک غیاث الدین محمدبن شاه محمود سیستانی، باهتمام دکتر منوچهر ستوده، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ۱۳۴۴
۱۳. اخبارنامه (تاریخ تالشان از سلطنت نادرشاه تا سلطنت محمدشاه قاجار)، میرزا احمد میرزا خداویردی، به کوشش حسین احمدی، مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه ۱۳۸۳
۱۴. ادبیات تاریخی و دیوانسالاری ایران، عهد مغول تا سرآغاز دولت صفویه، محسن روستایی، انتشارات ندای تاریخ، چاپ دوم ۱۳۹۸
۱۵. ارجان و کهگیلویه از فتح عرب تا پایان دوره صفوی، هانیس گاوبه، ترجمه سعید فرهودی، تحشیه و تصحیح و تنظیم فهارس احمد اقتداری، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، چاپ دوم ۱۳۷۷
۱۶. ارشاد القلوب (الی الصواب المنجی من عمل به من الیم العقاب)، حسن بن ابی الحسن دیلمی، شریف رضی، قم ۱۴۱۲ هـ
۱۷. استاد محمد سیاه قلم، نابغه‌ای فراموش شده، یعقوب آژند، امیرکبیر ۱۳۸۶
۱۸. استرآباد نامه، به کوشش مسیح ذبیحی با همکاری ایرج افشار و محمدتقی دانش پژوه، امیرکبیر ۱۳۸۶
۱۹. اسرارالتوحید فی مقامات الشیخ ابی سعید، محمدبن منوربن ابی سعدبن ابی طاهر بن ابی سعید میهنی، مقدمه، تصحیح و تعلیقات دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی، انتشارات آگه ۱۳۸۶
۲۰. اسطوره آفرینش در کیش مانی، ابوالقاسم اسماعیل پور، نشر چشمه ۱۳۹۶
۲۱. اسماعیلیه بدخشان، دکتر مریم معزی، پژوهشکده تاریخ اسلام ۱۳۹۵
۲۲. اسناد و مکاتبات تاریخی ایران، از تیمور تا شاه اسماعیل، گردآورنده دکتر عبدالحسین نوایی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، چاپ دوم ۱۳۵۶
۲۳. اسناد و مکاتبات سیاسی ایران: از سال ۱۱۰۵ تا ۱۱۳۵ ق، به اهتمام دکتر عبدالحسین نوایی، وزارت فرهنگ و آموزش عالی، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی ۱۳۶۳

۲۴. اسناد و نامه‌های تاریخی ایران، از اوایل دوره‌های اسلامی تا اواخر عهد شاه اسمعیل صفوی، سیدعلی مویذ ثابتی، کتابخانه طهوری ۱۳۴۶
۲۵. اصفهان، لطف‌الله هنرفر، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ چهارم ۱۳۸۶
۲۶. اقلیم پارس (آثار تاریخی و اماکن باستانی فارس)، سیدمحمدتقی مصطفوی، نشر اشاره، چاپ دوم ۱۳۷۵
۲۷. البلدان، احمدبن ابی یعقوب (ابن واضح یعقوبی)، ترجمه دکتر محمد ابراهیم آیتی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ۱۳۵۶
۲۸. الجامع الصحیح (سنن الترمذی)، ابوعلی محمد بن عیسی بن سوره سلمی، تحقیق و تشریح احمد محمد شاکر، دارالحدیث قاهره ۱۴۱۹ هـ
۲۹. الشّهاب فی الحکم و الآداب (المشتمل علی ألف حدیث شریف نبوی)، یحیی بن الحسین البحرانی، تصحیح و تنقیح محمدحسن زبیری قائنی، الطباعة: موسسه الطبع و النشر التابعة للآستانة الرضیة المقدسة، مشهد ۱۴۳۰ هـ
۳۰. العراضة فی الحکایة السلجوقیة، محمدبن محمدبن محمدبن نظام الحسینی یزدی، به کوشش مریم میرشمسی، بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار ۱۳۸۸
۳۱. الغیبیگ و زمان وی (امپراطوری مغول و دولت چغتائی)، و.و. بارتولد، ترجمه حسین احمدی‌پور، کتابفروشی چهر، [بی تا]
۳۲. الفهرست، محمدبن اسحاق بن ندیم، ترجمه محمدرضا تجدد، انتشارات اساطیر ۱۳۸۱
۳۳. الکافی (جلدهای ۲، ۶ و ۸)، محمدبن یعقوب بن اسحاق (ثقة الاسلام کلینی)، دارالحدیث قم
۳۴. المعجم فی آثار ملوک العجم، شرف‌الدین فضل‌الله حسینی قزوینی، به کوشش احمد فتوحی نسب، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی ۱۳۸۳
۳۵. امثال و حکم، علی اکبر دهخدا، انتشارات امیرکبیر، چاپ بیستم ۱۳۹۱
۳۶. انس التابیین و صراط‌الله المبین، احمد جام نامقی معروف به ژنده پیل، تصحیح و تحشیه و مقدمه علی فاضل، انتشارات بنیاد فرهنگ ایران ۱۳۵۰
۳۷. انیس الناس، شجاع، به کوشش ایرج افشار، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ۲۵۳۶
۳۸. ایران عصر صفوی، راجر سیوری، ترجمه کامبیز عزیزی، نشر مرکز، چاپ هجدهم ۱۳۸۸
۳۹. ایران و قضیه ایران، جرج. ن. کرزن، ترجمه غلامرضا وحید مازندرانی، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ دوم ۱۳۶۲
۴۰. بحار الانوار (جلدهای ۱۶، ۳۹، ۴۴، ۶۰، ۷۱، ۷۲، ۷۷ و ۹۳)، علامه محمدباقر مجلسی، تصحیح و مقابله محمدباقر بهبودی، دارالکتب الاسلامیه
۴۱. برگزیده مشترک یاقوت حموی، ترجمه محمد پروین گنابادی، انتشارات امیرکبیر، چاپ سوم ۱۳۸۳
۴۲. بستان السیاحه (سیاحت نامه)، حاج زین‌العابدین شیروانی، کتابخانه سنایی ۱۳۶۳
۴۳. بندهش، فرنیغ دادگی، گزارنده مهرداد بهار، انتشارات توس، چاپ پنجم ۱۳۹۵

۴۴. بیست مقاله قزوینی (مقالات ادبی و تاریخی میرزا محمدخان بن عبدالوهاب قزوینی)، با مقدمه ابراهیم پورداد، کتابفروشی ابن سینا ۱۳۳۲
۴۵. پژوهشی در شناخت باغ‌های ایران و باغ‌های تاریخی شیراز، علیرضا آریان‌پور، انتشارات فرهنگسرا ۱۳۶۵
۴۶. پیراسته تاریخنامه هرات، سیف‌بن محمد سیفی هروی، به کوشش محمد آصف فکرت، بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار ۱۳۸۱
۴۷. پیشگامان حکومت‌های شیعی (تاریخ حمدانیان و فاطمیان)، دکتر مریم معزی، سمت ۱۳۹۰
۴۸. تاریخ آستان قدس، علی مؤتمن، آستان قدس رضوی، چاپ دوم ۱۳۵۴
۴۹. تاریخ آل مظفر، محمود کتبی، به اهتمام و تحشیه دکتر عبدالحسین نوایی، انتشارات امیرکبیر، چاپ دوم ۱۳۶۴
۵۰. تاریخ اجتماعی ایران (جلد دوم)، مرتضی راوندی، انتشارات امیرکبیر ۱۳۵۴
۵۱. تاریخ ادبیات در ایران، دکتر ذبیح‌الله صفا، انتشارات فردوس، چاپ هفتم ۱۳۶۹
۵۲. تاریخ اسماعیلیان قهستان، دکتر محمد فاروق فرقانی، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، چاپ دوم ۱۳۸۵
۵۳. تاریخ افضل (بدایع الازمان فی وقایع کرمان)، افضل‌الدین ابوحامد احمدبن حامد کرمانی، فرآورده دکتر مهدی بیانی، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۲۶
۵۴. تاریخ افغانستان بعد از اسلام، عبدالحی حبیبی، انتشارات دنیای کتاب، چاپ سوم ۱۳۶۷
۵۵. تاریخ الفی، قاضی احمد تتوی و آصف‌خان قزوینی، به تصحیح غلامرضا طباطبایی مجد، انتشارات علمی و فرهنگی ۱۳۸۲
۵۶. تاریخ اولجایتو، ابوالقاسم عبدالله‌بن محمد القاشانی، به اهتمام مهین همبلی، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ دوم ۱۳۸۴
۵۷. تاریخ ایران دوره تیموریان، پژوهش از دانشگاه کمبریج، مترجم دکتر یعقوب آژند، انتشارات جامی ۱۳۷۹
۵۸. تاریخ ایلچی نظام‌شاه (در تاریخ صفویه از آغاز تا سال ۹۷۲ هجری قمری)، خورشاه‌بن قباد الحسینی، تصحیح، تحشیه، توضیح و اضافات دکتر محمدرضا نصیری و کوئیچی هانه‌دا، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی ۱۳۷۹
۵۹. تاریخ بخارا، ابوبکر محمدبن جعفر النرشخی، ترجمه ابونصر احمدبن محمدبن نصر القبادی، تلخیص محمدبن زفرین عمر، تصحیح و تحشیه محمدتقی مدرس رضوی، انتشارات توس ۱۳۶۳
۶۰. تاریخ بخارا، خوقند و کاشغر (در شرح حکمرانی امیر میرحیدر در بخارا، محمدعلی خان در خوقند و جهانگیر خواجه در کاشغر)، میرزا شمس بخارایی، مقدمه، تصحیح و تحقیق محمد اکبر عشیق، نشر میراث مکتوب ۱۳۷۷

۶۱. تاریخ بناکتی (روضه اولی الالباب فی معرفة التواریخ و الانساب)، فخرالدین ابوسلیمان داودبن تاج‌الدین ابوالفضل محمدبن محمدبن داود البناکتی، به کوشش دکتر جعفر شاعر، انتشارات انجمن آثار ملی ۱۳۴۸
۶۲. تاریخ بیداری ایرانیان، ناظم الاسلام کرمانی، انتشارات امیرکبیر، چاپ ششم ۱۳۸۱
۶۳. تاریخ بیهقی، ابوالحسن علی بن زید بیهقی، مقدمه، تصحیح، تحشیه و فهرست‌ها از دکتر قاری سیدکلیم‌الله حسینی، انتشارات اساطیر ۱۳۹۶
۶۴. تاریخ بیهقی، ابوالفضل محمدبن حسین دبیر بیهقی، تصحیح دکتر علی‌اکبر فیاض، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، چاپ پنجم ۱۳۹۰
۶۵. تاریخ پانصد ساله تبریز (از آغاز دوره مغولان تا پایان دوره صفویان)، سیدآقا عون‌اللهی، ترجمه پرویززارع شاهمرسی، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۷
۶۶. تاریخ پانصد ساله خوزستان، احمد کسروی، انتشارات گام-پایدار، چاپ چهارم ۲۵۳۶
۶۷. تاریخ تمدن (جلد سوم، قیصر و مسیح)، ویل دورانت، مترجمان حمید عنایت، پرویز داریوش و علی اصغر سروش، انتشارات اقبال: فرانکلین ۱۳۳۷
۶۸. تاریخ رشیدی، میرزا محمد حیدر دوغلات، تصحیح دکتر عباسقلی غفاری فرد، نشر میراث مکتوب ۱۳۸۳
۶۹. تاریخ سری مغولان، ترجمه دکتر شیرین بیانی، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم ۱۳۹۷
۷۰. تاریخ سلاطین کرت، حافظ ابرو، تصحیح میرهاشم محدث، نشر میراث مکتوب ۱۳۸۹
۷۱. تاریخ سند (تاریخ معصومی)، سیدمحمد معصوم بکری، به تصحیح عمر بن محمد داود پوته، انتشارات اساطیر ۱۳۸۲
۷۲. تاریخ سیستان (از آمدن تازیان تا برآمدن دولت صفاریان)، ادموند کلیفورد باسورث، ترجمه حسن انوشه، انتشارات امیرکبیر ۱۳۷۰
۷۳. تاریخ سیستان، به تصحیح محمد تقی بهار (ملک الشعرا)، انتشارات معین، چاپ سوم ۱۳۹۲
۷۴. تاریخ شروان و دربند، و. مینورسکی، ترجمه محسن خادم، ویراسته عبدالحمین آذرنگ، بنیاد دایرة المعارف اسلامی ۱۳۷۵
۷۵. تاریخ صنایع ایران، ج. کریستی ویلسن، ترجمه عبدالله فریار، انتشارات فرهنگسرا ۱۳۶۶
۷۶. تاریخ جدید یزد، احمدبن حسین بن علی کاتب، به کوشش ایرج افشار، امیرکبیر ۱۳۸۶
۷۷. تاریخ جنبش سربرداران و دیگر جنبش‌های ایرانیان در قرن هشتم هجری، عبدالرفیع حقیقت، انتشارات کومش ۱۳۹۰
۷۸. تاریخ جهان آرای عباسی، میرزا محمد طاهروحید قزوینی، مقدمه، تصحیح و تعلیقات سیدسعید میرمحمد صادق، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ۱۳۸۳
۷۹. تاریخ جهانگشای جوینی، محمد جوینی، تصحیح محمد قزوینی، دنیای کتاب ۱۳۸۵

۸۰. تاریخ جهانگشای جوینی، علاءالدین عطاملک محمدبن محمد الجوینی، به اهتمام دکتر احمد خاتمی، نشر علم ۱۳۹۴
۸۱. تاریخ حبیب السیر، خواند امیر، زیر نظر دکتر دبیر سیاقی، انتشارات خیام، چاپ چهارم ۱۳۸۰
۸۲. تاریخ روضة الصفا (فی سیره الانبیاء و الملوك و الخلفاء)، جلد ۶ (بخش اول و دوم)، محمدبن خاوندشاه بن محمود میرخواند، به تصحیح و تحشیه جمشید کیانفر، اساطیر ۱۳۸۰
۸۳. تاریخ طبرستان، بهاءالدین محمدبن اسفندیار، تصحیح عباس اقبال آشتیانی، انتشارات اساطیر، چاپ دوم ۱۳۹۶
۸۴. تاریخ طبرستان و رویان و مازندران، سید ظهیرالدین مرعشی، به تصحیح و اهتمام عباس شایان، انتشارات اساطیر ۱۳۹۵
۸۵. تاریخ عالم آرای امینی (شرح حکمرانی سلاطین آق قویونلو و ظهور صفویان)، فضل الله روزبهان خنجی اصفهانی، تصحیح محمد اکبر عشیق، نشر میراث مکتوب ۱۳۸۲
۸۶. تاریخ عالم آرای عباسی، اسکندر بیگ ترکمان، زیر نظر با تنظیم فهرست ها و مقدمه ایرج افشار، انتشارات امیرکبیر ۱۳۵۰
۸۷. تاریخ فرشته، محمد قاسم هندوشاه استرآبادی، تصحیح و تعلیق و توضیح و اضافات دکتر محمدرضا نصیری، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی ۱۳۸۳
۸۸. تاریخ قم، حسن بن محمدبن حسن بن صائب بن مالک اشعری قمی، ترجمه تاج الدین حسن بن بهاءالدین علی بن حسن بن عبدالملک قمی، تحقیق محمدرضا انصاری قمی، کتابخانه بزرگ آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) ۱۳۸۵
۸۹. تاریخ کاشان، عبدالرحیم کلانتر ضرابی (سهیل کاشانی)، بکوشش ایرج افشار، انتشارات امیرکبیر، چاپ چهارم ۱۳۷۸
۹۰. تاریخ کرمان (سالاریه)، احمد علی خان وزیری کرمانی، به کوشش محمد ابراهیم باستانی پاریزی، انتشارات ابن سینا، چاپ دوم ۱۳۵۲
۹۱. تاریخ گردیزی (زین الاخبار)، ابوسعید عبدالحی بن ضحاک ابن محمود گردیزی، به تصحیح و تحشیه و تعلیق عبدالحی حبیبی، دنیای کتاب ۱۳۶۳
۹۲. تاریخ گزیده، حمد الله مستوفی، با اهتمام دکتر عبدالحسین نوایی، انتشارات امیرکبیر، چاپ ششم ۱۳۹۴
۹۳. تاریخ گیلان و دیلمستان، سید ظهیرالدین بن سید نصیرالدین مرعشی، با تصحیح و تحشیه منوچهر ستوده، انتشارات اطلاعات، چاپ دوم ۱۳۶۴
۹۴. تاریخ مازندران، ملا شیخعلی گیلانی، تصحیح و تحشیه منوچهر ستوده، بنیاد فرهنگ ایران ۱۳۵۲
۹۵. تاریخ مبارک غازی، رشیدالدین فضل الله بن عمادالدوله ابوالخیر، به سعی و اهتمام و تصحیح کارل یان، نشر پرسش ۱۳۸۸
۹۶. تاریخ مغول، عباس اقبال آشتیانی، انتشارات ساحل ۱۳۹۰

۹۷. تاريخ مکه از آغاز تا پايان دولت شرفای مکه، احمد السباعی، ترجمه و تحقيق رسول جعفریان، مشعر ۱۳۹۱
۹۸. تاريخ ملازاده (در ذکر مزارات بخارا)، احمد بن محمود معين الفقراء، باهتمام احمد گلچين معانی، مرکز مطالعات ایرانی ۱۳۷۰
۹۹. تاريخ منتظم ناصری، محمد حسن خان اعتماد السلطنه، به تصحيح دکتر محمد اسماعيل رضوانی، دنياي کتاب ۱۳۶۳
۱۰۰. تاريخنامه طبری (بخش چاپ نشده)، محمد بن جرير طبري، گردانیده منسوب به محمد بن محمد بلعمی، به تصحيح و تحشيه محمد روشن، نشر البرز ۱۳۷۳
۱۰۱. تاريخنامه هرات، سيف بن محمد بن يعقوب الهروي، تصحيح غلامرضا طباطبائي مجد، انتشارات اساطير ۱۳۸۳
۱۰۲. تاريخ نوشته‌های جغرافيايي در جهان اسلامي، ايگناتي يوليانوويچ کراچکوفسکي، مترجم ابولقاسم پاينده، انتشارات علمي و فرهنگي ۱۳۷۹
۱۰۳. تاريخ و جغرافياي قم، افضل الملک کرمانی (غلامحسين اديب کرمانی)، به کوشش حسين مدرسي طباطبائي، انتشارات وحيد ۱۳۹۶
۱۰۴. تاريخ و سنت‌های اسماعيليه، فرهاد دفتري، ترجمه فریدون بدره‌ای، نشر فرزانه روز، چاپ سوم ۱۳۹۷
۱۰۵. تاريخ و صاف الحضرة، اديب شهاب الدين (شرف الدين) عبدالله بن عزالدین فضل الله شیرازی، مقدمه، تصحيح، تحشيه عليرضا حاجيان نژاد، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۸۸
۱۰۶. تاريخ و عقايد ماتريديه، سيد لطف الله جلالی، مرکز مطالعات و تحقيقات اديان و مذاهب ۱۳۸۶
۱۰۷. تاريخ و عقايد مذاهب شيعيه (المقالات و الفرق)، سعد بن عبدالله ابی خلف اشعري قمی، ترجمه يوسف فضايی، تعليقات دکتر محمد جواد مشکور، آشيانه کتاب، چاپ دوم ۱۳۸۷
۱۰۸. تاريخ هرات، شيخ عبدالرحمان بن عبدالجبار فامی هروي، با مقدمه محمد حسن مير حسيني و محمدرضا ابوئی مهريزي، با پيش گفتار ايرج افشار، نشر ميراث مکتوب ۱۳۸۷
۱۰۹. تاريخ هند، روميلاتاپار، ترجمه همایون صنعتی زاده، اديان ۱۳۸۷
۱۱۰. تاريخ يزد، جعفر بن محمد بن حسن جعفري، به کوشش ايرج افشار، انتشارات علمي و فرهنگي ۱۳۸۴
۱۱۱. تبصرة العوام في معرفة مقالات الأنام، سيد مرتضى بن داعی حسینی رازی، به تصحيح عباس اقبال، انتشارات اساطير، چاپ دوم ۱۳۸۳
۱۱۲. تحديد نهايات الأماكن لتصحیح مسافات المساكن، ابوريحان محمد بن احمد بيروني خوارزمي، ترجمه احمد آرام، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۵۲
۱۱۳. تحرير تاريخ و صاف، عبدالمحمد آيتي، پژوهشگاه علوم انساني و مطالعات فرهنگي، چاپ سوم ۱۳۸۳
۱۱۴. تذكرة الاولياء، شيخ فریدالدین عطار نيشابوري، بررسی، تصحيح متن، توضيحات و فهرس از دکتر محمد استعلامی، انتشارات زوار، چاپ دوازدهم ۱۳۸۰

۱۱۵. تذکره الاولیاء محرابی کرمانی (مزارات کرمان)، سعید محرابی کرمانی، براهنمایی و مساعی سیدمحمد هاشمی کرمانی، باهتمام و سرمایه حسین کوهی کرمانی، چاپخانه مجلس ۱۳۳۰
۱۱۶. تذکره الخواتین (در شرح حال مشاهیر نسوان عالم از عرب و روم و هند و عجم از صدر اسلام تا کنون)، محمدبن محمد رفیع ملقب به ملک الکتاب شیرازی، چاپ سنگی بمبئی ۱۳۰۶ هـ ق
۱۱۷. تذکره الشعراء، دولتشاه سمرقندی، به اهتمام و تصحیح ادوارد براون، انتشارات اساطیر ۱۳۸۲
۱۱۸. تذکره الملوک، میرزا سمیعا، به کوشش دکتر سیدمحمد دبیرسیاقی، سازمان اداری حکومت صفوی یا تعلیقات مینورسکی بر تذکره الملوک، ترجمه مسعود رجب‌نیا، انتشارات امیرکبیر، چاپ سوم ۱۳۷۸
۱۱۹. تذکره جلالی، عبدالغفور طاهری، فرهنگ ایران زمین (جلد ۱۳)، زیر نظر ایرج افشار، انتشارات سخن ۱۳۸۵
۱۲۰. تذکره خواجه محمدبن صدیق کججانی، حسن بن حمزه بن محمد الپلاسی الشیرازی، ترجمه مولانا نجم‌الدین طارمی، انتشارات خانقاه احمدی ۱۳۶۸
۱۲۱. تذکره دلگشا، حاج علی اکبر نواب شیرازی، تصحیح و تحشیه دکتر منصور رستگار فسایی، انتشارات نوید شیراز ۱۳۷۱
۱۲۲. تذکره روضة السلاطین و جواهرالعجایب، سلطان محمد فخری بن محمد امیری هروی، تصحیح و تحشیه سیدحسام‌الدین راشدی، سندی ادبی بورد حیدرآباد، طبع اول ۱۹۶۸
۱۲۳. تذکره مجالس النفائس، میرنظام‌الدین علی شیرنویسی، به سعی و اهتمام علی اصغر حکمت، ۱۳۲۳
۱۲۴. تذکره مرآة الخیال، شیرعلی خان لودی، به اهتمام حمید حسنی، با همکاری بهروز صفرزاده، روزنه ۱۳۷۷
۱۲۵. تذکره هفت اقلیم، امین احمد رازی، تصحیح، تعلیقات و حواشی سیدمحمدرضا طاهری، انتشارات سروش ۱۳۷۸
۱۲۶. [تذکره] هفت اقلیم، امین احمد رازی، با تصحیح و تعلیق جواد فاضل، کتابفروشی علی اکبر علمی و کتابفروشی ادیبه [بی تا]
۱۲۷. ترجمه تاریخ یمینی، ابوالشرف ناصح بن ظفر جرفادقانی، مصحح دکتر جعفر شعرا، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ سوم ۱۳۷۴
۱۲۸. ترجمه غرر الحکم و درر الکلم، مؤلف ابوالفتح ناصح‌الدین عبدالواحد بن محمد آمدی، ترجمه محمدعلی انصاری قمی، ویرایش و تصحیح مهدی انصاری قمی، چاپ قم، امام عصر (عج) ۱۳۸۰
۱۲۹. ترجمه محاسن اصفهان، مفضل بن سعد بن حسین مافروخی، به قلم حسین بن محمدبن ابی‌الرضا آوری، باهتمام عباس اقبال، شرکت سهامی چاپ ۱۳۲۸
۱۳۰. ترجمه مختصر البلدان (بخش مربوط به ایران)، ابوبکر احمدبن محمدبن اسحاق همدانی (معروف به ابن فقیه همدانی)، ترجمه ح. مسعود، محقق محمدرضا حکیمی، انتشارات بنیاد فرهنگی ایران ۱۳۴۹
۱۳۱. ترخان نامه (تاریخ سند در زمانی ارغون خان و ترخان)، میرمحمدبن سیدجلال تتوی، باهتمام سیدحسام‌الدین راشدی، سندی ادبی بورد، حیدرآباد سند ۱۹۶۵

۱۳۲. ترکستان نامه (ترکستان در عهد هجوم مغول)، واسیلی ولادیمیرویچ بارتولد، ترجمه کریم کشاورز، انتشارات آگاه، چاپ دوم ۱۳۶۶
۱۳۳. نزوکات تیموری، تحریر ابوطالب حسینی تربتی، باهتمام کتابفروشی اسدی ۱۳۴۲
۱۳۴. تشکیل دولت ملی در ایران: حکومت آق قوینلو و ظهور دولت صفوی، والتر هینتس، ترجمه کیکاووس جهانداری، انتشارات خوارزمی، چاپ چهارم ۱۳۷۸
۱۳۵. تشیع در هند، جان نورمن هالیستر، ترجمه آذرمیدخت مشایخ فریدنی، مرکز نشر دانشگاهی ۱۳۷۳
۱۳۶. تطبیق لغات جغرافیایی قدیم و جدید ایران، محمدحسن خان اعتمادالسلطنه، به تصحیح میرهاشم محدث، انتشارات امیرکبیر ۱۳۶۳
۱۳۷. تقویم البلدان، ابوالفداء، ترجمه عبدالمحمد آیتی، انتشارات بنیاد فرهنگ ایران ۱۳۴۹
۱۳۸. تکملة الاخبار، عبدی بیگ شیرازی، با مقدمه، تصحیح و تعلیقات دکتر عبدالحسین نوایی، نشر نی ۱۳۶۹
۱۳۹. تمدن اسلامی در قرن چهارم هجری، آدام متز، ترجمه علیرضا ذکاوتی قرآزولو، انتشارات امیرکبیر ۱۳۶۲
۱۴۰. توضیح الملل (ترجمه کتاب الملل و النحل)، ابوالفتح محمدبن عبدالکریم شهرستانی، تحریری نو: مصطفی خالقداد هاشمی، مقدمه و حواشی و تصحیح و تعلیقات سیدمحمدرضا جلالی نائینی، انتشارات اقبال، چاپ سوم ۱۳۶۲
۱۴۱. جامع التواریخ (تاریخ اقوام پادشاهان ختای)، رشیدالدین فضل الله همدانی، تصحیح و تحشیه محمد روشن، نشر میراث مکتوب ۱۳۸۵
۱۴۲. جامع التواریخ (تاریخ ایران و اسلام)، رشیدالدین فضل الله همدانی، تصحیح و تحشیه محمد روشن، نشر میراث مکتوب ۱۳۹۲
۱۴۳. جامع التواریخ حسنی (بخش تیموریان پس از تیمور)، تاج الدین حسن بن شهاب یزدی، به کوشش حسین مدرسی طباطبایی و ایرج افشار، مؤسسه تحقیقات علوم آسیای میانه و غربی، دانشگاه کراچی، کراچی پاکستان، ۱۳۵۶
۱۴۴. جامع التواریخ (در تاریخ مغول)، رشیدالدین فضل الله الوزير ابن عمادالدوله ابی الخیربن موفق الدوله علی، به کوشش دکتر بهمن کریمی، انتشارات اقبال، چاپ دوم ۱۳۶۲
۱۴۵. جامع التواریخ (سرگذشت حسن صباح و جانشینان او)، خواجه رشیدالدین فضل الله وزیر همدانی، به کوشش دکتر سیدمحمد دبیرسیاقی، انتشارات خجسته، چاپ سوم ۱۳۸۵
۱۴۶. جایگاه مناطق اطراف دریای خزر در تاریخ جهان اسلام، واسیلی ولادیمیرویچ بارتولد، ترجمه لیلا ربن شه، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ۱۳۷۵
۱۴۷. جغرافیای تاریخی سرزمین های خلافت شرقی، گای لسترینج، مترجم محمود عرفان، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ نهم ۱۳۹۳
۱۴۸. جغرافیای حافظ ابرو، شهاب الدین عبدالله خوافی مشهور به حافظ ابرو، مقدمه، تصحیح و تحقیق صادق سجادی، نشر میراث مکتوب ۱۳۷۵

۱۴۹. جهانگشای نادری، میرزا مهدی خان استرآبادی، به اهتمام سیدعبدالله انوار، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی ۱۳۷۷
۱۵۰. چهار مقاله، احمد نظامی عروزی سمرقندی، به سعی و اهتمام و تصحیح علامه محمدبن عبدالوهاب قزوینی، انتشارات اشراقی، چاپ دوم (بی تا)، ۱۳۲۷ هجری
۱۵۱. چهل مجلس، تحریر امیر اقبال سیستانی، به اهتمام عبدالرفیع حقیقت، اساطیر ۱۳۷۹
۱۵۲. چین نامه، ماتئوریچی، ترجمه از متن لاتین محمد زمان (نقاش نامدار عصر صفوی)، مقدمه، تصحیح، توضیح و مقابله با ترجمه های کهن چینی و انگلیسی و ایتالیایی از لو جین، پیشگفتار مظفر بختیار، نشر میراث مکتوب ۱۳۸۷
۱۵۳. حدود العالم من المشرق الی المغرب، به کوشش دکتر منوچهر ستوده، کتابخانه طهوری ۱۳۶۲
۱۵۴. حروفیه در تاریخ، دکتر یعقوب آژند، نشر نی ۱۳۶۹
۱۵۵. حروفیه (تاریخ، عقاید، عبادات، قیامت، ...)، فاتح اسلوار، ترجمه داود وفایی، انتشارات مولی ۱۳۹۱
۱۵۶. خاطرات و اسناد حسین قلی خان نظام السلطنه مافی (باب اول)، به کوشش معصومه مافی، منصوره اتحادیه، سیروس سعدوندیان و حمید رام پیشه، نشر تاریخ ایران، چاپ دوم ۱۳۶۲
۱۵۷. خراسان و سیستان، (سفرنامه کلنل بیت به ایران و افغانستان)، چارلز ادوارد بیت، ترجمه قدرت الله روشنی زعفرانلو و مهرداد رهبری، انتشارات یزدان ۱۳۶۵
۱۵۸. خطای نامه (شرح مشاهدات سیدعلی اکبر خطایی در سرزمین چین)، به پیوست سفرنامه غیاث الدین نقاش، به کوشش ایرج افشار، مرکز اسناد فرهنگی آسیا، چاپ دوم ۱۳۷۲
۱۵۹. خلاصه التواریخ، قاضی احمد بن شرف الدین حسین حسینی منشی قمی، تصحیح دکتر احسان اشراقی، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۸۳
۱۶۰. خلاصه تفسیر ادبی و عرفانی قرآن مجید به فارسی از کشف الاسرار ده جلدی اثر خواجه عبدالله انصاری، تألیف امام احمد میبیدی، نگارش حبیب الله آموزگار، انتشارات اقبال، چاپ بیست و پنجم ۱۳۹۰
۱۶۱. دائرة المعارف بزرگ اسلامی (جلدهای ۱، ۷، ۱۰، ۱۱، ۱۵)، زیر نظر کاظم موسوی بجنوردی، مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی
۱۶۲. دانشنامه جهان اسلام، بنیاد دائرة المعارف اسلامی
۱۶۳. دانشنامه حافظ و حافظ پژوهشی، تحت سرپرستی عبدالله جاسبی، ویراستار بهاء الدین خرمشاهی، موسسه فرهنگی هنری نخستان پاریس ۱۳۹۷
۱۶۴. دانشنامه ادب فارسی، جلد سوم (ادب فارسی در افغانستان)، به سرپرستی حسن انوشه، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، چاپ دوم ۱۳۸۱
۱۶۵. دایرة المعارف فارسی (۲ جلد در ۳ مجلد)، به سرپرستی غلامحسین مصاحب، انتشارات امیرکبیر، چاپ سوم ۱۳۸۰

۱۶۶. دبستان مذاهب، موبد کیخسرو اسفندیار، با یادداشت‌های رحیم رضازاده ملک، کتابخانه طهوری
۱۳۶۲
۱۶۷. در قلمروی خانان مغول، آنه ماری شیمیل، ترجمه فرامرز نجد سمیعی، انتشارات امیرکبیر ۱۳۸۶
۱۶۸. دروس هیئت و دیگر رشته‌های ریاضی، علامه حسن حسن‌زاده آملی، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات
اسلامی قم ۱۳۷۱
۱۶۹. درویش سستیه‌نده (از میراث عرفانی شیخ جام)، محمدرضا شفیعی کدکنی، انتشارات سخن ۱۳۹۳
۱۷۰. دره نادره، میرزا مهدی‌خان استرآبادی، به اهتمام سید جعفر شهیدی، انتشارات علمی و فرهنگی
۱۳۸۴
۱۷۱. دستور الکاتب فی تعیین المراتب، محمدبن هندوشاه نخجوانی، به سعی و اهتمام عبدالکریم علی
اوغلی علی‌زاده، آکادمی علوم اتحاد شوروی، انستیتوی خاورشناسی، مسکو ۱۹۷۶
۱۷۲. دستورالوزراء (شامل احوال و زرای اسلام تا انقراض تیموریان ۹۱۴)، غیاث‌الدین بن همام‌الدین معروف به
خوندمیر، با تصحیح و مقدمه سعید نفیسی، انتشارات اقبال، چاپ دوم ۲۵۳۵
۱۷۳. دنباله جستجو در تصوف ایران، دکتر عبدالحسین زرین‌کوب، انتشارات امیرکبیر، چاپ هفتم ۱۳۸۷
۱۷۴. دین و دولت در ایران عهد مغول، شیرین بیانی، دوره سه جلدی، مرکز نشر دانشگاهی، چاپ چهارم
۱۳۸۹
۱۷۵. دیوان اشعار حکیم ناصر خسرو قبادیانی، به تصحیح کرامت تفنگدار، نشر چکامه ۱۳۷۴
۱۷۶. دیوان انوری، با مقدمه سعید نفیسی، به اهتمام پرویز بابایی، انتشارات نگاه، چاپ دوم ۱۳۹۴
۱۷۷. ذیل تاریخ گزیده، زین‌الدین بن حمدالله مستوفی قزوینی، به کوشش ایرج افشار، انتشارات دکتر محمود
افشار با همکاری انتشارات سخن، چاپ دوم ۱۳۹۶
۱۷۸. ذیل جامع التواریخ رشیدی، عبدالله بن لطف‌الله حافظ ابرو، چاپ خانبابا بیانی ۱۳۱۷
۱۷۹. ذیل مجمع‌الأنساب شبانکاره‌ای، غیاث‌الدین بن علی نایب فریومدی، [در مجمع‌الأنساب
شبانکاره‌ای] به تصحیح میرهاشم محدث، انتشارات امیرکبیر ۱۳۸۱
۱۸۰. راحة الصدور و آية السرور در تاریخ آل سلجوق، محمدبن علی بن سلیمان راوندی، به سعی و اهتمام
محمد اقبال، انتشارات اساطیر ۱۳۸۶
۱۸۱. راهنمای خراسان، دکتر علی شریعتی، انتشارات الفبا، چاپ دوم ۱۳۶۳
۱۸۲. رجال کتاب حبیب‌السیر، گردآوری، مقدمه و اضافات دکتر عبدالحسین نوایی، انجمن آثار و مفاخر
فرهنگی، چاپ دوم ۱۳۷۹
۱۸۳. رساله آثار علوی، ابوحاتم مظفر اسفزاری، مصحح محمد تقی مدرس رضوی، بنیاد فرهنگ ایران ۱۳۵۶
۱۸۴. رساله فریدون بن احمد سپهسالار در احوال مولانا جلال‌الدین مولوی، با تصحیح و مقدمه سعید
نفیسی، انتشارات اقبال ۱۳۲۵
۱۸۵. رساله قشیری، عبدالکریم بن هوزن قشیری، ترجمه ابوعلی حسن بن احمد عثمانی، با تصحیحات و
استدراکات بدیع‌الزمان فروزانفر، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ یازدهم ۱۳۹۱

۱۸۶. رساله لرستان و لرها، ولادیمیر مینورسکی، [در دو سفرنامه درباره لرستان، سسیل جان ادموندز، بارون دودب]، مترجمان سکندر امان‌اللهی بهاروند و لیلی بختیار، انتشارات بابک ۱۳۶۲
۱۸۷. رساله مزارات با برکات هرات، عبدالکریم احراری، مطبعه دانش، طبع هرات ۱۳۱۰
۱۸۸. رساله مقامات طاهرالدین محمد و شمس‌الدین ابراهیم، با مقدمه ژان اوین، فرهنگ ایران زمین، ج ۲، ۱۳۳۳
۱۸۹. روزنامه خاطرات عین‌السلطنه (قهрман میرزا سالور)، جلد دوم: روزگار پادشاهی مظفرالدین‌شاه، به کوشش مسعود میرزا سالور و ایرج افشار، انتشارات اساطیر ۱۳۷۶
۱۹۰. روزنامه میرزا محمد کلانتر فارس، به تصحیح و اهتمام عباس اقبال آشتیانی، کتابخانه طهوری، کتابخانه سنایی ۱۳۶۲
۱۹۱. روضات الجنات فی اوصاف مدینه هرات، معین‌الدین محمد زمچی اسفزاری، با تصحیح و حواشی و تعلیقات سیدمحمد کاظم امام، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۳۸
۱۹۲. روضات الجنان و جنات الجنان، حافظ حسین کربلایی تبریزی، تصحیح جعفرسلطان القرانی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ۱۳۴۹
۱۹۳. روضه‌های ششم و هفتم از خلد برین (تاریخ تیموریان و ترکمانان)، محمدیوسف واله اصفهانی قزوینی، به کوشش میرهاشم محدث، میراث مکتوب ۱۳۷۹
۱۹۴. ریاض الصالحین من کلام سید المرسلین، محی‌الدین یحیی‌بن شرف‌النووی، دارالوفاء، المنصوره مصر ۱۴۲۸ هـ
۱۹۵. ریحانة الادب فی تراجم المعروفین بالکنیة واللقب، علامه محمدعلی مدرس تبریزی، انتشارات خیام، چاپ چهارم ۱۳۷۴
۱۹۶. زبدة التواریخ، حافظ ابرو، مقدمه، تصحیح و تعلیقات: سید کمال حاج سیدجوادی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات ۱۳۸۰
۱۹۷. زبور آل داود (شرح ارتباط سادات مرعشی با سلاطین صفویه)، سلطان هاشم میرزا، با تصحیحات و تعلیقات دکتر عبدالحسین نوایی، نشر میراث مکتوب ۱۳۷۹
۱۹۸. زندگانی شگفت‌آور تیمور، ترجمه کتاب عجایب المقدور فی اخبار تیمور، ابن عربشاه، ترجمه محمدعلی نجاتی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ۲۵۳۶
۱۹۹. سبک‌شناسی (تاریخ تطور نشر فارسی)، محمدتقی بهار ملک‌الشعرا، انتشارات امیرکبیر، چاپ هشتم ۱۳۷۵
۲۰۰. سفرنامه ابن بطوطه، ترجمه دکتر محمدعلی موحد، نشر آگه، چاپ ششم ۱۳۷۶
۲۰۱. سفرنامه ابن حوقل (ایران در صورة الارض)، ترجمه و توضیح دکتر جعفرشعرا، انتشارات امیرکبیر، چاپ دوم ۱۳۶۶
۲۰۲. سفرنامه ابودلف در ایران، ابودلف مسعربن المهلهل الخزرچی، با تعلیقات و تحقیقات ولادیمیر مینورسکی، ترجمه سیدابوالفضل طباطبایی، انتشارات زوار، چاپ دوم ۱۳۵۴

۲۰۳. سفرنامه استرآباد و مازندران و گیلان و ...، میرزا ابراهیم، گردآورنده مسعود گلزاری، بنیاد فرهنگ ایران
۱۳۵۵
۲۰۴. سفرنامه ایران و روسیه (نواحی شمال ایران)، عزالدوله عبدالصمد میرزا، ملکونوف، به کوشش محمد گلبن و فرامرز طالبی، دنیای کتاب ۱۳۶۳
۲۰۵. سفرنامه بخارا (عصر محمدشاه قاجار ۱۲۶۰-۱۲۵۹ ه.ق)، مولف ناشناخته، مصحح حسین زمانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ۱۳۷۳
۲۰۶. سفرنامه تاورنیه، ژان باتیست تاورنیه، ترجمه ابوتراب نوری، کتابخانه سنایی ۱۳۳۶
۲۰۷. سفرنامه جکسن (ایران در گذشته و حال)، ابراهم و. ویلیامز جکسن، ترجمه منوچهر امیری و فریدون بدره‌ای، انتشارات خوارزمی، چاپ سوم ۱۳۶۹
۲۰۸. سفرنامه خراسان و کرمان، غلامحسین خان افضل الملک، به اهتمام قدرت‌الله روشنی، انتشارات توس [بی تا]
۲۰۹. سفرنامه دوم نجم‌الدوله به خوزستان، عبدالغفاربن علی محمد نجم‌الدوله، تصحیح، تحشیه و تعلیقات احمد کتابی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ۱۳۸۶
۲۱۰. سفرنامه سیف‌الدوله (معروف به سفرنامه مکه)، سلطان محمد میرزا قاجار سیف‌الدوله، به تصحیح و تحشیه علی اکبر خداپرست، نشرنی ۱۳۶۴
۲۱۱. سفرنامه شاردن (دوره پنج جلدی)، ژان شاردن، ترجمه اقبال یغمایی، انتشارات توس، چاپ دوم ۱۳۹۳
۲۱۲. سفرنامه فرد ریچاردز، فردریک چارلز ریچاردز، ترجمه مهین‌دخت بزرگمهر (صبا)، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ دوم ۱۳۷۹
۲۱۳. سفرنامه صفاء السلطنه نائینی (تحفة الفقرا)، علی‌بن محمد مشتاقی نائینی (میرزا علی‌خان صفاء السلطنه نائینی)، به اهتمام محمد گلبن، انتشارات اطلاعات ۱۳۶۶
۲۱۴. سفرنامه کارری، جوانی فرانچسکو جملی کارری، ترجمه عباس نخجوانی و عبدالعلی کارنگ، اداره کل فرهنگ و هنر آذربایجان شرقی ۱۳۴۸
۲۱۵. سفرنامه ناصر خسرو قبادیانی، تصحیح و تحشیه محمود غنی‌زاده، انتشارات اساطیر ۱۳۸۴
۲۱۶. سفرنامه‌های خطی فارسی (دوره چهار جلدی)، تصحیح و پژوهش هارون وهومن، نشر اختران ۱۳۸۸
۲۱۷. سفرنامه قفقاز و ایران، ارنست اورسل، ترجمه علی اصغر سعیدی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ۱۳۸۲
۲۱۸. سفرنامه کلاویخو، روی گونسالس د کلاویخو، مترجم مسعود رجب‌نیا، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ پنجم ۱۳۸۴
۲۱۹. سفرنامه میرزا ابوالحسن خان شیرازی (ایلچی) به روسیه، به قلم میرزا محمدهادی علوی شیرازی، بکوشش محمد گلبن، دنیای کتاب ۱۳۶۳
۲۲۰. سفرنامه‌های ونیزیان در ایران، ترجمه منوچهر امیری، انتشارات خوارزمی، چاپ دوم ۱۳۸۱

۲۲۱. سفینه سلیمانی (سفرنامه سفیر ایران به سیام)، محمدربیع بن محمد ابراهیم، تصحیح، تحشیه و تعلیقات دکتر عباس فاروقی، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۵۶
۲۲۲. سلجوقیان و غز در کرمان، افضل‌الدین ابوحامد کرمانی، تحریر میرزا محمد ابراهیم خبیصی، مقدمه، تصحیح و تحشیه محمد ابراهیم باستانی پاریزی، انتشارات کورش ۱۳۷۳
۲۲۳. سلسله التواریخ یا اخبار الصین و الهند، سلیمان تاجر سیرافی، با گردآوری و اضافات ابوزید حسن سیرافی، ترجمه دکتر حسین قرچانلو، انتشارات اساطیر ۱۳۸۱
۲۲۴. سمط العلی للحضرة العلیا (در تاریخ قراختائیان کرمان)، ناصرالدین منشی کرمانی، به تصحیح و اهتمام عباس اقبال، انتشارات اساطیر، چاپ دوم ۱۳۶۲
۲۲۵. سنن ابی داود، ابی داود سلیمان بن اشعث بن اسحق سجستانی، دارالحدیث قاهره ۱۴۲۰ هـ ق
۲۲۶. سیاحت درویشی دروغین در خانات آسیای میانه، آرمینیوس وامبری، ترجمه فتحعلی خواجه نوریان، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ پنجم ۱۳۷۴
۲۲۷. سیرتاریخی بنای شهر قزوین و بناهای آن، از آغاز تا سال ۱۳۲۰ هجری شمسی، دکتر محمد دبیرسیاقی، اداره کل میراث فرهنگی استان قزوین ۱۳۸۱
۲۲۸. سیرالملوک (سیاست‌نامه)، خواجه نظام‌الملک طوسی، مقدمه، تصحیح و تعلیقات محمود عابدی، فرهنگستان زبان و ادب فارسی با همکاری انتشارات سخن ۱۳۹۸
۲۲۹. سیرت جلال‌الدین منکبرنی، شهاب‌الدین محمد خرندزی زیدری نسوی، تصحیح، مقدمه و تعلیقات: محبتی مینوی، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ پنجم ۱۳۹۴
۲۳۰. سیرت رسول‌الله، رفیع‌الدین اسحاق ابن محمد همدانی (قاضی ابرقوه)، ویرایش متن جعفر مدرس صادقی، نشر مرکز، چاپ دوم ۱۳۷۵
۲۳۱. شاهنامه فردوسی، ویراسته مهدی قریب و محمدعلی بهبودی، انتشارات توس، چاپ دوم ۱۳۷۴
۲۳۲. سُدُّ الإزار فی حَظِّ الأوزار عن زوار المزار (مزارات شیراز)، معین‌الدین ابوالقاسم جنید شیرازی، به تصحیح علامه محمد قزوینی و عباس اقبال، چاپخانه مجلس ۱۳۲۸
۲۳۳. شرح زندگانی من، تاریخ اجتماعی و اداری دوره قاجاریه، عبدالله مستوفی، انتشارات زوار، چاپ ششم ۱۳۸۸
۲۳۴. شرفنامه (تاریخ مفصل کردستان)، شرف‌خان بن شمس‌الدین بدلیسی، به اهتمام ولادیمیر ولیامینوف زرنوف، انتشارات اساطیر ۱۳۷۷
۲۳۵. شناسنامه افغانستان، بصیر احمد دولت‌آبادی، عرفان، چاپ چهارم ۱۳۸۷
۲۳۶. شیخ صفی و تبارش (دروغ بودن سیادت صفویان)، احمد کسروی، انتشارات فردوس ۱۳۷۹
۲۳۷. شیرازنامه، ابوالعباس معین‌الدین احمد بن شهاب‌الدین ابی‌الخیر زرکوب شیرازی، به کوشش دکتر اسمعیل واعظ جوادی، انتشارات بنیاد فرهنگ ایران ۱۳۵۰
۲۳۸. صاحب‌بن‌عباد، احمد بهمینیار، به کوشش محمد ابراهیم باستانی پاریزی، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم ۱۳۸۳

۲۳۹. صحیح البخاری، ابو عبدالله محمد بن اسماعیل بخاری، جمهوریة مصر العربیة، وزارة الاوقاف، چاپ دوم ۱۴۱۰ هـ ق
۲۴۰. صحیح مسلم، مسلم بن حجاج نیشابوری، مصحح محمد فؤاد عبدالباقی، دارالحدیث، قاهره ۱۴۱۲ هـ ق
۲۴۱. صفوة الصفا، ابن بزاز اردبیلی، مقدمه و تصحیح غلامرضا طباطبایی مجد، زریاب ۱۳۷۶
۲۴۲. صفویان، ترجمه و تدوین دکتر یعقوب آژند، انتشارات مولی ۱۳۸۰
۲۴۳. طبقات ناصری، منهاج سراج جوزجانی، تصحیح، مقابله و تحشیه عبدالحی حبیبی، انتشارات اساطیر ۱۳۸۹
۲۴۴. طرائق الحقایق، محمد معصوم شیرازی معصومعلیشاه نائب الصدر، با تصحیح محمد جعفر محجوب، انتشارات کتابخانه سنایی ۱۳۴۹
۲۴۵. ظفرنامه، تاریخ فتوحات امیر تیمور گورکانی، نظام الدین شامی، با مقدمه و کوشش پناهی سمنانی، انتشارات بامداد ۱۳۶۳
۲۴۶. ظفرنامه، شرف الدین علی یزدی، تصحیح و تحقیق سید سعید میر محمد صادق و دکتر عبدالحسین نوابی، مجلس شورای اسلامی، کتابخانه، موزه و مرکز اسناد ۱۳۸۷
۲۴۷. عتبة الکتبة (گزیده ای از مراسلات دیوان سلطان سنجر سلجوقی)، علی بن احمد منتجب الدین اتابک جوینی، به اهتمام مریم صادقی، نشر نگاه معاصر ۱۳۹۶
۲۴۸. عجایب المخلوقات و غرایب الموجودات، محمد بن محمود بن احمد طوسی، به اهتمام منوچهر ستوده، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ چهارم ۱۳۹۱
۲۴۹. عقد العلی للموقف الاعلی، افضل الدین ابوحامد احمد بن حامد کرمانی، به تصحیح و اهتمام علیمحمد عامری نائینی، انتشارات روزبهان ۲۵۳۶
۲۵۰. عوالي اللآلی العزیزة فی الاحادیث الدینیة، شیخ محمد بن علی بن ابراهیم إحسانی (ابن ابی جمهور)، مقدمه سید شهاب الدین مرعشی نجفی، محقق مجتبی عراقی، مؤسسه سید الشهداء (ع)، قم، ۱۴۰۳ هـ ق
۲۵۱. غرر الحکم و درر الکلم، ابوالفتح عبدالواحد بن محمد آمدی، مصحح مهدی رجایی، دارالکتاب الاسلامی، قم ۱۴۱۰ هـ ق
۲۵۲. غزالی نامه، استاد جلال الدین همایی، انتشارات زوار ۱۳۹۷
۲۵۳. فارسنامه، ابن بلخی، تصحیح و تحشیه گای لسترینج و رینولد آلن نیکلسون، انتشارات اساطیر ۱۳۸۵
۲۵۴. فارسنامه ناصری، حاج میرزا حسن حسینی فسایی، تصحیح و تحشیه از دکتر منصور رستگار فسایی، انتشارات امیرکبیر ۱۳۸۲
۲۵۵. فتح نامه سند (چچ نامه)، علی بن حامد کوفی، تصحیح داود پوته، انتشارات اساطیر ۱۳۸۴
۲۵۶. فتوت نامه سلطانی، مولانا حسین واعظ کاشفی سبزواری، به اهتمام محمد جعفر محجوب، انتشارات بنیاد فرهنگ ایران ۱۳۵۰

۲۵۷. فتوحات شاهي، امير صدرالدين ابراهيم اميني هروي، تصحيح و تعليق و توضيح و اضافات دكتور محمد رضا نصيري، انجمن آثار و مفاخر فرهنگي ۱۳۸۳
۲۵۸. فرائد غياثي، جلال الدين يوسف اهل، به كوشش دكتور حشمت مويد، انتشارات بنياد فرهنگ ايران، ۱۳۵۸
۲۵۹. فردوس المرشدية في اسرار الصمدية، محمود بن عثمان، به كوشش ايرج افشار، انجمن آثار ملي ۱۳۵۸
۲۶۰. فردوسي و شعرا، نگارش مجتبي مینوی، انتشارات كتابفروشي دهخدا، چاپ دوم ۱۳۵۴
۲۶۱. فرقه‌های اسلامي، مالدونگ، ترجمه دكتور ابوالقاسم سري، انتشارات اساطير، چاپ سوم ۱۳۹۰
۲۶۲. فرهنگ جامع نام‌ها و آبادي‌هاي كهن اصفهان، محمد مهريار، انتشارات فرهنگ مردم، اصفهان ۱۳۸۲
۲۶۳. غنوصيان در اسلام: شيعيان غالي و علويان، هايينتس هالم، مترجم احسان موسوي خلخالی، انتشارات حكمت ۱۳۹۴
۲۶۴. قابوسنامه، عنصرالمعالی كيكاووس بن اسكندر بن قابوس بن وشمگيرين زيار، به اهتمام و تصحيح غلامحسين يوسفی، انتشارات علمي و فرهنگي، چاپ هفدهم ۱۳۹۰
۲۶۵. قلاع اسماعيليه در رشته كوه‌های البرز، دكتور منوچهر ستوده، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۴۵
۲۶۶. قلندريه در تاريخ، محمد رضا شفيعی كدكنی، انتشارات سخن، چاپ چهارم ۱۳۹۴
۲۶۷. قم نامه (مجموعه مقالات و متون درباره قم)، سيدحسين مدرسی طباطبائی، كتابخانه عمومي حضرت آيت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) ۱۳۶۴
۲۶۸. قنديه (در بيان مزارات سمرقند)، ملا عبدالحكيم، به كوشش ايرج افشار، كتابفروشي طهوري ۱۳۳۴
۲۶۹. كتاب الخراج، ابوالفرج قدامة بن جعفر (كاتب بغدادی)، ترجمه و تحقيق دكتور حسين قره چانلو، نشر البرز ۱۳۷۰
۲۷۰. كتاب ديار بكرية، تاريخ حسن بيك آق قوينلو و اسلاف او و آنچه بدان متعلق است از تواريخ قراوينلو و چغاتای، ابوبكر طهرانی، به تصحيح و اهتمام نجاتی لوغال و فاروق سومر، كتابخانه طهوري، چاپ دوم ۲۵۳۶
۲۷۱. كتاب گيلان، به سرپرستی ابراهيم اصلاح عربانی، گروه پژوهشگران ايران ۱۳۷۴
۲۷۲. كشف المحجوب، ابوالحسن علي بن عثمان هجویری، مقدمه، تصحيح و تعليقات دكتور محمود عابدي، انتشارات سروش، چاپ نهم ۱۳۹۳
۲۷۳. كليله و دمنه، انشای ابوالمعالي نصرالله منشی، تصحيح و توضيح مجتبي مینوی طهرانی، انتشارات دانشگاه طهران، چاپ دوم ۱۳۴۵
۲۷۴. كنز العمال في سنن الأقوال و الأفعال، العلامة علاء الدين علي المتقي بن حسام الدين الهندي، دار احياء التراث العربي، ۱۴۳۱ هـ ق
۲۷۵. گرگان و استرآباد (سنگ مزارها و كتيبه‌های تاريخي)، اسدالله معطوفی، حروفیه ۱۳۸۷
۲۷۶. لب التواريخ، يحيى بن عبداللطيف قزوينی، تصحيح ميرهاشم محدث، انجمن آثار و مفاخر فرهنگي ۱۳۸۶

۲۷۷. مآثر الملوك، غياث الدين بن همام الدين حسینی خواندمیر، به تصحیح میرهاشم محدث، موسسه خدمات فرهنگی رسا ۱۳۷۲
۲۷۸. مازندران و استرآباد، یاسنت لویی رابینو، ترجمه غلامعلی وحید مازندرانی، انتشارات علمی و فرهنگی ۱۳۸۳
۲۷۹. مجالس المومنین، علامه قاضی نورالله شوشتری، کتابفروشی اسلامیة ۱۳۵۴
۲۸۰. مجمع الامثال میدانی، ابوالفضل احمد بن محمد نیشابوری (معروف به میدانی)، آستانة الرضویة المقدسة، معاونية الثقافية، مشهد ۱۳۶۶
۲۸۱. مجمع الأنساب، محمد بن علی بن محمد شبانکاره ای، به تصحیح میرهاشم محدث، انتشارات امیرکبیر ۱۳۸۱
۲۸۲. مجمع التواریخ (در تاریخ انقراض صفویه و وقایع بعد تا سال ۱۲۰۷ هجری قمری)، میرزا محمدخلیل مرعشی صفوی، به تصحیح و اهتمام عباس اقبال آشتیانی، طهوری ۱۳۶۲
۲۸۳. مجمل رشوند، شرح وقایع و گزارش های تاریخی منطقه رودبار و الموت، نواحی اطراف آن و قزوین در سال های ۱۲۷۶-۱۲۷۱ ه.ق، محمدعلی خان رشوند، مقدمه، تصحیح و تحقیق منوچهر ستوده، عنایت الله مجیدی، دفتر نشر میراث مکتوب ۱۳۷۶
۲۸۴. مجمل التواریخ و القصص، تصحیح و تحشیه، ملک الشعراء بهار، انتشارات اساطیر ۱۳۸۹
۲۸۵. مجمل فصیحی، فصیح احمد بن جلال الدین محمد خوانی، به تصحیح و تحشیه محمود فرخ، مشهد، کتابفروشی باستان ۱۳۳۹
۲۸۶. مرآة البلدان، محمد حسن خان اعتماد السلطنه، با تصحیحات و حواشی و فهرس به کوشش دکتر عبدالحسین نوایی و میرهاشم محدث، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۶۷
۲۸۷. مراصد الاطلاع علی أسماء الأمکنة و البقاع، صفی الدین عبدالمؤمن بن عبدالحق بغدادی، محقق علی محمد بجاوی، دارالجلیل، بیروت ۱۴۱۲ ه.ق
۲۸۸. مرزبان نامه، سعدالدین وراوینی، به کوشش دکتر خلیل خطیب رهبر، انتشارات صفی علیشاه، چاپ بیست و دوم ۱۳۹۳
۲۸۹. مرشد و مرید، مکاتبات عبدالرحمن اسفراینی با علاءالدوله سمنانی، با تصحیحات و مقدمه هرمان لندلت، انستیتوی فرانسوی پژوهشهای علمی در ایران ۱۳۵۱
۲۹۰. مروج الذهب و معادن الجواهر، علی بن حسین مسعودی، مترجم ابوالقاسم پاینده، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ نهم ۱۳۹۰
۲۹۱. مرو (بازسازی جغرافیای تاریخی یک شهر بر پایه نوشته های تاریخی و شواهد باستان شناسی)، دکتر سید منصور سید سجادی، سازمان میراث فرهنگی ۱۳۸۳
۲۹۲. مسالک و ممالک، ابن خردادبه، ترجمه سعید خاکرند، موسسه مطالعات و انتشارات تاریخی ۱۳۷۱
۲۹۳. مسامرة الاخبار و مسایرة الاخیار (تاریخ سلاجقه)، محمود بن محمد آقسرائی، باهتمام و تصحیح دکتر عثمان توران، انتشارات اساطیر، چاپ دوم ۱۳۶۲

۲۹۴. مسخر البلاد (تاریخ شیبانیان)، محمدیارین عرب قطغان، تصحیح نادره جلالی، نشر میراث مکتوب
۱۳۸۵
۲۹۵. مطلع سعدین و مجمع بحرین، کمال الدین عبدالرزاق سمرقندی، به اهتمام دکتر عبدالحسین نوایی،
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ۱۳۷۲
۲۹۶. معجم البلدان، یاقوت حموی بغدادی، ترجمان دکتر علینقی منزوی، سازمان میراث فرهنگی کشور
۱۳۸۰
۲۹۷. مفاتیح الجنان (کلیات)، شیخ عباس قمی، مترجم مهدی الهی قمشه‌ای، ویراستار محمدرضا
رضوان طلب، آیین دانش ۱۳۹۴
۲۹۸. مقاصد الاحسان، عبدالقادر بن غیبی حافظ مراغی، باهتمام تقی بینش، بنگاه ترجمه و نشر کتاب
۲۵۳۶
۲۹۹. مقدمه‌ای بر شناخت، ایل‌ها و چادرنشینان و طوایف عشایری ایران، ایرج افشار سیستانی، مؤلف ۱۳۶۶
۳۰۰. مقصدالاقبال سلطانیه و مرصدالآمال خاقانیه، سید اصیل‌الدین عبدالله واعظ، به کوشش مایل هروی،
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، چاپ دوم ۱۳۸۶
۳۰۱. مکاتیب فارسی غزالی (فضائل الأنام من رسائل حجة الاسلام)، به اهتمام و حواشی مهدی قربانیان، نشر
بصیرت ۱۳۹۴
۳۰۲. مکارم الاخلاق، حسن بن فضل طبرسی، به تصحیح محمودین ملاصالح، شریف رضی، قم ۱۳۷۰
۳۰۳. ممالک و مسالک، ابواسحق ابراهیم اصطخری، ترجمه محمد بن اسعد بن عبدالله تستری، به کوشش
ایرج افشار، بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار ۱۳۷۳
۳۰۴. منتخب التواریخ معینی، معین‌الدین نطنزی، به اهتمام پروین استخری، اساطیر ۱۳۸۳
۳۰۵. من لایحضره الفقیه (جلد ششم)، ابوجعفر محمد بن علی بن حسین بن بابویه قمی (شیخ صدوق)،
مترجم و شارح علی اکبر غفاری، مترجم محمدجواد غفاری و صدرالدین بلاغی، نشر صدوق ۱۳۶۷
۳۰۶. مواهب الهی در تاریخ آل مظفر، معین‌الدین بن جلال‌الدین محمد معلم یزدی، با تصحیح و مقدمه
سعید نفیسی، انتشارات اقبال، طهران ۱۳۲۶
۳۰۷. موسوعة تاریخ العراق بین احتلالین (المجلد الاول، حکومت المغول)، عباس العزاوی، قم، مکتبه
الحیدریه ۱۴۲۵ هـ ق
۳۰۸. میزان الحکمة (جلد سه)، محمد محمدی ری شهری، انتشارات دارالحدیث ۱۳۸۴
۳۰۹. نامنامه ایلات و عشایر و طوایف (ایران تاریخی و فرهنگی)، منوچهر ستوده با همکاری خورشید مومنی،
مرکز دایرة المعارف بزرگ اسلامی ۱۳۸۵
۳۱۰. نامه‌های طبیب نادرشاه، پادری بازن فرانسوی، ترجمه دکتر علی اصغر حریری، به کوشش بدرالدین
یغمایی، انتشارات شرق ۱۳۶۵
۳۱۱. نرم افزار تاریخ ایران اسلامی ۲، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی
۳۱۲. نرم افزار جغرافیای جهان اسلام ۲، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

۳۱۳. نزهة القلوب، حمدالله بن ابوبکر بن حمدالله مستوفی قزوینی، به تصحیح میرهاشم محدث، انتشارات سفیراردهال ۱۳۹۶
۳۱۴. نزهة المشتاق في إختراق الآفاق، ابوعبدالله محمدبن محمدبن عبدالله بن ادريس حمودی معروف به شریف ادیسی، عالم الکتب، بیروت ۱۴۰۹ هـ ق
۳۱۵. نظام اجتماعی مغول، باریس یاکولویویچ ولادیمیرتسوف، مترجم شیرین بیانی، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ چهارم ۱۳۸۶
۳۱۶. نفثة المصدور، انشای شهاب‌الدین محمد خرندزی زیدری نسوی، تصحیح و توضیح دکتر امیرحسین یزدگردی، انتشارات توس ۱۳۹۴
۳۱۷. نفحات الانس من حضرات القدس، نورالدین عبدالرحمان جامی، مقدمه، تصحیح و تعلیقات دکتر محمود عابدی، انتشارات سخن، چاپ هفتم (سوم سخن) ۱۳۹۴
۳۱۸. نقض، بعض مطالب النواصب فی نقض بعض فضايح الروافض، نصیرالدین ابوالرشید عبدالجلیل قزوینی رازی، بتصحیح میرجلال‌الدین محدث ارهوی، انجمن آثار ملی ۱۳۵۸
۳۱۹. نوادر، ترجمه منتخب کتاب محاضرات الأدباء و محاورات الشعراء و البلغاء، تألیف راغب اصفهانی، ترجمه محمد صالح قزوینی، به اهتمام احمد مجاهد، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۹۶
۳۲۰. نوروزنامه، حکیم عمر خیام نیشابوری، تصحیح و تحشیه مجتبی مینوی، انتشارات اساطیر ۱۳۸۰
۳۲۱. نوشته بردریا (از میراث عرفانی ابوالحسن خرقانی)، محمدرضا شفیعی کدکنی، انتشارات سخن ۱۳۹۵
۳۲۲. نهج البلاغه، خطبه‌ها، نامه‌ها، حکمت‌ها و کلمات قصار امام علی بن ابیطالب (ع)، ترجمه سیدجعفر شهیدی، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ سی‌وسوم ۱۳۹۸
۳۲۳. نهضت سربداران خراسان، ایلیا پاولویویچ پطروشفسکی، ترجمه کریم کشاورز، پیام ۱۳۵۱
۳۲۴. وسائل الشیعة (جلد هفدهم)، شیخ محمد حسن حر عاملی، مؤسسه آل‌البیت علیهم‌السلام لاحیاء التراث، قم ۱۴۱۶ هـ ق
۳۲۵. وقفیه کججی، به کوشش ایرج افشار، فرهنگ ایران زمین، ج ۲۱، انتشارات سخن ۱۳۸۵
۳۲۶. هنرمانوی، هانس یواخیم کلیم کایت، ترجمه دکتر ابوالقاسم اسماعیل پور مطلق، نشر هیرمند ۱۳۹۶
۳۲۷. یادداشت‌های قزوینی (جلدهای ۱، ۳ و ۶)، به کوشش ایرج افشار، انتشارات علمی، چاپ سوم ۱۳۶۳

ج- مقاله‌ها

- ۱- تشیع قراقریزنلواها (۷۸۰-۸۷۲ هـ ق)، سیدمسعود شاهمرادی و اصغر منتظرالقائم، مجله پژوهش‌های تاریخی، ص ۴۹ تا ۷۲، سال چهل‌ونهم، دوره جدید، سال پنجم، شماره اول (پیاپی ۱۷)، بهار ۱۳۹۲، دانشگاه اصفهان
- ۲- شرایط و شیوه به کارگیری افراد در تشکیلات اداری آستان قدس در دوره صفویه براساس اسناد، حمیده شهیدی، فصلنامه گنجینه اسناد، شماره ۹۵، ص ۲۸ تا ۴۳، سال بیستم و چهارم، دفتر سوم، سال ۱۳۹۳

قلمرو تیموریان

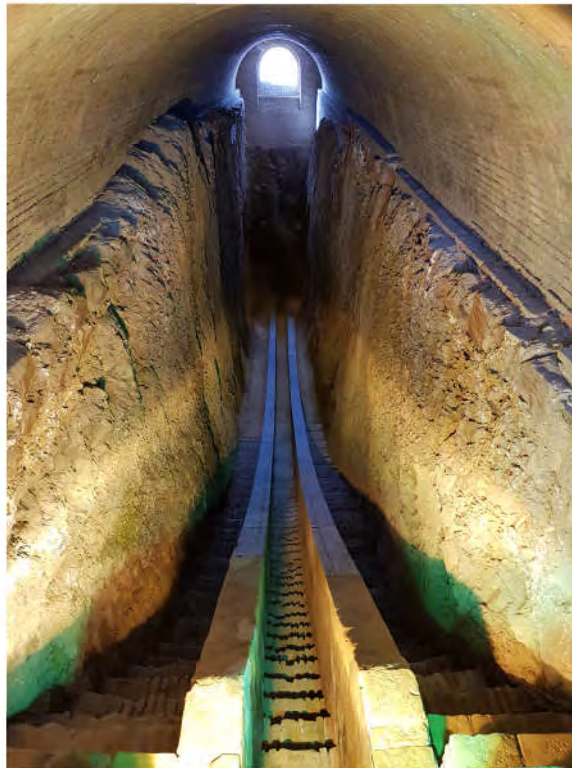
چهره بازسازی شده شاهرخ تیموری

الغ بیگ (سمرقند)

مزار حافظ ابرو (خواف)

رصدخانه سمرقند یا الخ بیگ

آرامگاه بایزید بسطامی (بسطام)

چهار طاقی (شیروان)

گور امیر تیمور (سمرقند)

مدرسه الغ بیگ (بخارا)

مزار مولانا زین الدین ابوبکر تایبادی (تایباد)

مسجد گوهرشاد

عبدالقادر مراغی - موسیقیدان دوره تیموری